

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่"

ของ ศรรััก ผลาเมธากุล

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
ผู้วิจัย	ศรรักษ์ ผลาเมธากุล
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตुरुประชีวิน
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย นเรศวร, 2564
คำสำคัญ	ปัจจัยที่ส่งผล การบริหารสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนมัธยมศึกษา

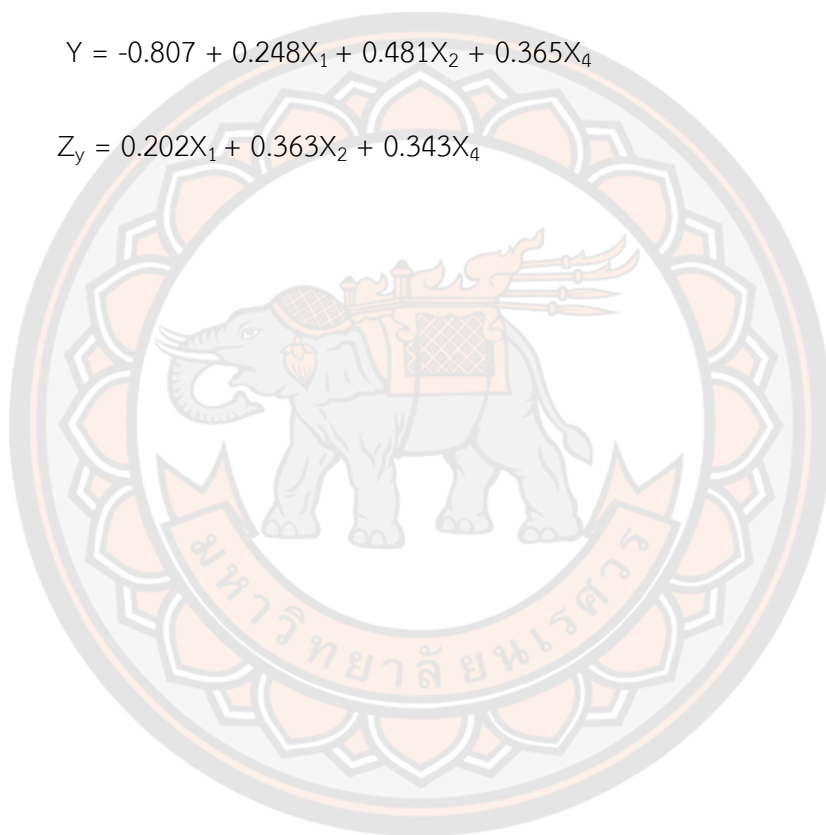
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 4) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และข้าราชการครู จำนวน 222 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Linear Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.673 - 0.813 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูและ

บุคลากร และปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ 4) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X_2) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.866 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 75.00 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.334 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$Y = -0.807 + 0.248X_1 + 0.481X_2 + 0.365X_4$$

$$Z_y = 0.202X_1 + 0.363X_2 + 0.343X_4$$

Title	FACTORS AFFECTING ADMINISTRATION FOR EXCELLENCE IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PHRAE
Author	SORNRUK PALAMETHAKUL
Advisor	Associate Professor Chalong Chatruprachewin, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2021
Keywords	Factors affecting Administration for excellence Secondary school

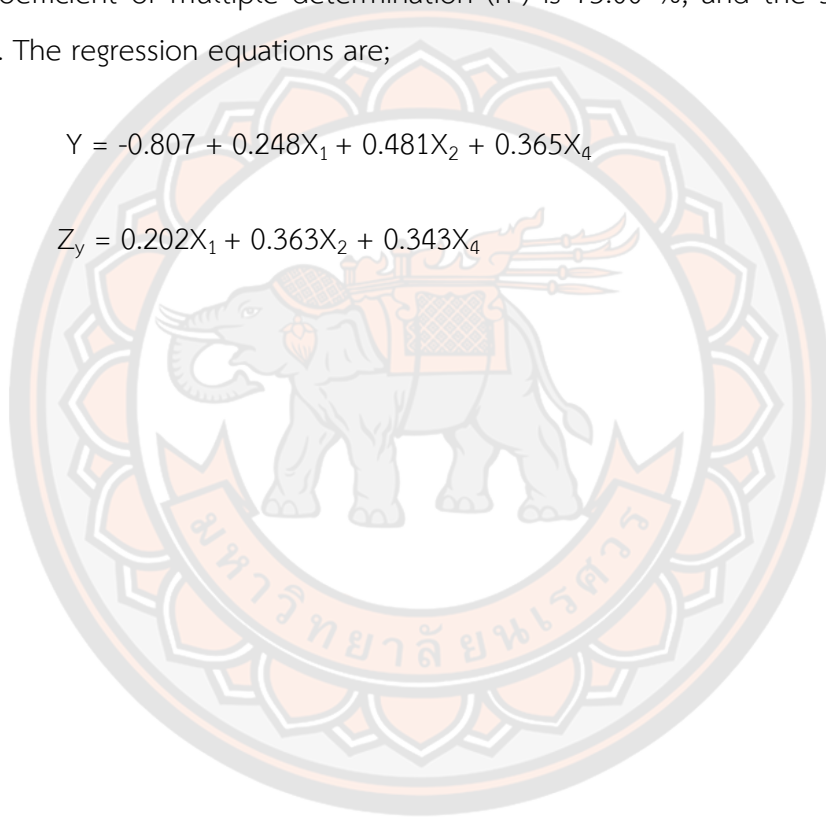
ABSTRACT

The purposes of this research were 1) To study the level of factors affecting administration for excellence in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae, 2) To study the level of administration for excellent in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae, 3) To study the relationship between the factors affecting administration for excellent and administration for excellence in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae, and 4) To determine forecasting variables and develop multiple linear regression that affects administration for excellent in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae. The participants were 32 school administrators by purposive selection and 222 government teachers under secondary educational service area office Phrae. The sample was indicated using Krejcie & Morgan table and randomly selected by stratified sampling method. Data were collected by the questionnaire, the analyzed by Pearson's Correlation Coefficient and analyzed a multiple linear regression analysis. The research found that: 1) The level of factors affecting administration for excellence in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae is high, 2) The level of administration for excellent in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae is high, 3) The factors affecting administration for excellence and administration

for excellence in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae coefficient are between 0.673 – 0.813. The most affecting factor is the teacher and personnel the least affecting factor is the school administrator, and 4) The multiple regression with the significance level of 0.05 are consisted of 3 factors: school administrator factor (X_1), teacher and personnel factor (X_2) and external environment factor (X_4) that affect administration for excellence in secondary schools under the secondary educational service area office Phrae. The model correlation (R) is 0.866, the coefficient of multiple determination (R^2) is 75.00 %, and the standard error is 0.334. The regression equations are;

$$Y = -0.807 + 0.248X_1 + 0.481X_2 + 0.365X_4$$

$$Z_y = 0.202X_1 + 0.363X_2 + 0.343X_4$$

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน ประธานที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

ขอบพระคุณ ผู้บริหารและบุคลากรครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่เป็น อย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้อำลงใจและให้การสนับสนุน ในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการ บริหารสถานศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพต่อไป

ศรรั๊ก ผลาเมธากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ.....	15
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	86

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	87
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
บทที่ 4 ผลการวิจัย	95
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่	98
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่	103
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาแพร่	110
ตอนที่ 5 ผลการค้นหาคำแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แพร่	111
บทที่ 5 บทสรุป	113
สรุปผลการวิจัย	114
อภิปรายผลการวิจัย	116
ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	136

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	22
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	30
ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการ.....	38
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	45
ตาราง 5 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู.....	55
ตาราง 6 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน	61
ตาราง 7 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	64
ตาราง 8 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	68
ตาราง 9 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	73
ตาราง 10 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	77
ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและข้าราชการครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564	88
ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา.....	96
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม	98
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร	99

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร	100
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา	101
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	102
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม	103
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	104
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการกระบวนการ	105
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	106
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู	108

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน.....	109
ตาราง 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่.....	110
ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ ค่าสถิติ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF).....	111
ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่.....	112

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....86

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทักษะคนดี ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย และเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า มีความไม่สมดุลของจำนวนนักเรียนกับโรงเรียนมีเพิ่มมากขึ้น เมื่อผู้ปกครองเลือกที่จะให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เพราะเชื่อมั่นในคุณภาพทางการศึกษา ส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน ข้อมูลด้านประชากร จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า 10 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนประชากรเกิดใหม่ลดลงอย่างต่อเนื่อง จากในปี 2553 มีจำนวนประชากรในช่วงอายุ 0 - 4 ปี จำนวน 3,854,712 คน แต่ในปี 2562 มีจำนวนเหลือเพียง 3,185,739 คนเท่านั้น สถิติย้อนหลังที่ผ่านมา

มีตัวเลขที่แสดงผลยืนยันการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนขนาดเล็ก ระหว่างปี 2559 - 2562 ดังนั้นนโยบายภาครัฐที่ให้เงินสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็ก โดยคิดตามรายหัวเด็กนักเรียนนั้น ย่อมลดน้อยถอยลง โอกาสที่โรงเรียนขนาดเล็กจะมีเงินงบประมาณเพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพทางการศึกษาย่อมห่างไกลจากความเป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม หากย้อนกลับไปดูทางเลือกเพื่อพัฒนาการศึกษาของไทย ตามข้อมูลรายงานของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เมื่อปี 2558 รายงานว่า ระบบการศึกษาไทยต้องประสบปัญหาในการพัฒนาเชิงคุณภาพ ในขณะที่ครูได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ว่าขาดความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน และไม่มีศักยภาพในการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) อันเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 (เดลินิวส์ออนไลน์, 17 กันยายน 2563) นอกจากนี้ ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่าไทยประสบความสำเร็จหลายด้าน และยังมีหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น และด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบ การจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครู ค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการ บริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษา เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาดังกล่าว การบริหารสู่ความเป็นเลิศจึงมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอน ครูและนักเรียน โดยมีกระบวนการวางแผนและการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบจนกลายเป็นวัฒนธรรมของสถานศึกษา นำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กฤษณรงค์ ด้วงลา และชญาพิมพ์ อูสาโท, 2562) การบริหารสู่ความเป็นเลิศนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องหมั่นติดตามตรวจสอบและประเมินผลงานขององค์กรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ต้องใช้หลักการ

และเทคนิคของการบริหาร โดยอาศัยการกำหนดและจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2562) และการวางแผน การพัฒนา การกำกับติดตาม และการประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเป็นเลิศขององค์กร (Ammeh, Z.A. & Amal, M.A., 2021) อีกทั้งการบริหารสู่ความเป็นเลิศยังสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา คือ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ มีทักษะ มีสรณะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสม มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2563, หน้า 22) และสอดคล้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีนโยบายส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล และพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 2563, หน้า 66 - 68) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เช่น ญัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) และ Norazila, O. & Kamarul, B.Y. (2020) สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู และด้านการส่งเสริมนักเรียน จากองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารสามารถนำไปใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาให้การบริหารบริหาร มีคุณภาพ เช่น สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556) และ Mriogo, M. & Roger, R. (2021) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ สำหรับนำไปวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศให้มีความเหมาะสม เพื่อให้การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ครูและบุคลากร และนักเรียน มีคุณภาพ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน เป็นแบบอย่างในการนำไปสู่การพัฒนาทางการศึกษาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
4. เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในการนำการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ไปวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาให้มีคุณภาพ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในการนำปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ไปวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาให้มีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยนำกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ พิมพร ไชยตา (2552), สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552), วันเพ็ญ บุญสูงเนิน (2552), สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556), ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562), วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558), นฎกร ปั่นพุ่มโพธิ์ (2561) และ Mriogo, M. & Roger, R. (2021) ใน 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยนำกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ บุญยกุล หัตถกิจ (2556), สุรียา ห้าวหาญ (2558), อุดม ชูลีวรรณ (2559) สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559), ประเสริฐ สำเภารอด (2560), ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560), อร่าม วัฒนะ (2561), บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562), ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562) และ Norazila, O. & Kamarul, B.Y. (2020) ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการจัดการ กระบวนการ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู และด้านการส่งเสริมนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน และข้าราชการครู จำนวน 713 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 745 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และข้าราชการครู จำนวน 222 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมทั้งสิ้น จำนวน 254 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกได้ดังนี้

- 3.1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- 3.1.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากร
- 3.1.3 ปัจจัยด้านสถานศึกษา
- 3.1.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำแนกได้ดังนี้

- 3.2.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 3.2.2 ด้านการจัดการกระบวนการ
- 3.2.3 ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์
- 3.2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรครู
- 3.2.5 ด้านการส่งเสริมนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง องค์ประกอบซึ่งมีอิทธิพลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการมีความรู้ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ ตลอดจนมีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และการอบรมทางการบริหาร ที่ส่งผลให้มีการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

1.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากร หมายถึง คุณลักษณะทางชีวสังคมของครู ตลอดจนความผูกพันของครูและบุคลากรที่มีต่อสถานศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูและบุคลากร ที่ส่งผลต่อคุณภาพของครูและบุคลากรและคุณภาพการจัดการเรียนสอน

1.3 ปัจจัยด้านสถานศึกษา หมายถึง การมีสื่อเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำงาน ตลอดจนการมีวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศ จนนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานการสนับสนุนส่งเสริม การประสานงาน และการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษา ตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชน และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม สามารถเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาอื่นได้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีกับสถานศึกษา สร้างความเข้าใจในการบริหารงาน ส่งเสริมบรรยากาศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และรับผิดชอบต่อส่วนรวมและชุมชน จนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดการกระบวนการ หมายถึง กระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดโครงสร้างระบบขั้นตอนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างคล่องตัว โดยผ่านการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้เกิดผล มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้มีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรครู หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรครูในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ ความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยี ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา พร้อมกับส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำกับติดตามประเมินผล เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การดำเนินการ วางแผน สนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา ให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ การแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคม และดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2564

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2564

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
  - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
  - 1.2 นโยบายด้านการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 2.2 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
  - 3.1 ความหมายของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
  - 3.2 ความสำคัญของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
  - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
  - 3.4 องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนแพร่-ลอง ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เดิมคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ซึ่งได้กำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2564 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 16 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนนาริรัตน์จังหวัดแพร่ อำเภอเมืองแพร่
2. โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่ อำเภอเมืองแพร่
3. โรงเรียนเมืองแพร่ อำเภอเมืองแพร่
4. โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา อำเภอเมืองแพร่
5. โรงเรียนท่าข้ามวิทยาคม อำเภอเมืองแพร่
6. โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม อำเภอเมือง
7. โรงเรียนร่องกวางอนุสรณ์ อำเภอร่องกวาง
8. โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง
9. โรงเรียนเวียงเทพวิทยา อำเภอสอง
10. โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม อำเภอหนองม่วงไข่
11. โรงเรียนลองวิทยา อำเภอลอง
12. โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ อำเภอสูงเม่น
13. โรงเรียนบ้านกาศประจักษ์นคราห์ อำเภอสูงเม่น
14. โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์ อำเภอเด่นชัย
15. โรงเรียนวังชันวิทยา อำเภอวังชัน
16. โรงเรียนสรอยเสรีวิทยา อำเภอวังชัน

นโยบายด้านการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล สู้สังคมที่ยั่งยืน

พันธกิจ 6 ข้อ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณภาพ สู่มาตรฐานสากล 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน 3) สร้าง

โอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ4) พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพ 5.) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สังคมที่ยั่งยืน 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) สู่ Thailand 4.0

เป้าประสงค์ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้เรียนทุกคนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรัก ในสถาบันหลักของชาติยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษา มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์ นวัตกรรม และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี 4) ผู้เรียนในเขตพื้นที่เฉพาะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูงชายแดน ได้รับการบริการด้านการศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีคุณภาพและเหมาะสมตรงตามความต้องการ 5) ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีความเป็น ไทย 6) มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ เน้นการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจไปสู่สหวิทยาเขต กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพมัธยมศึกษาตอนปลายและเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก โดย มุ่งผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ จำนวน 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม และกลยุทธ์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 : การบริหารจัดการที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 : การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 3 : การกระจาย อำนาจและการส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 4 : การติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 : การบริหารงานด้านวิชาการ ตัวบ่งชี้ที่ 2 : การบริหารงานด้านงบประมาณ ตัวบ่งชี้ที่ 3 :

การบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคล ตัวบ่งชี้ที่ 4 : การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป ตัวบ่งชี้ที่ 5 : การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 ผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 1 : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลงานที่แสดงความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้ ตัวบ่งชี้ที่ 2 : สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3 : ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 4 : ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดเน้นและสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตัวบ่งชี้ที่ 5 : ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตัวบ่งชี้ที่ 6 : ผู้เรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 7 : ประชากรวัยเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน และศึกษาในระดับสูงขึ้น ตัวบ่งชี้ที่ 8 : ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ได้กำหนดรูปแบบในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยใช้ 3 นโยบาย 7 จุดเน้น ดังนี้ นโยบายที่ 1 โรงเรียนน่าอยู่ นโยบายที่ 2 ครูสอนดี นโยบายที่ 3 นักเรียนมีคุณภาพ จุดเน้นที่ 1 โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย จุดเน้นที่ 2 ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนสุจริตโรงเรียนคุณธรรม จุดเน้นที่ 3 ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล จุดเน้นที่ 4 ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning /Coding/STEAM/PBL และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน จุดเน้นที่ 5 ครู/บุคลากรทางการศึกษา ผ่านการประเมินภาษาอังกฤษระดับ A2 จุดเน้นที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นพื้นฐานสูงและเป็นนวัตกรรม จุดเน้นที่ 7 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ประจวบ กล่อมจิตร (2557, หน้า 44) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่ม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และกัลป์ยมน อินทุสุต (2558, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ การดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนโดยบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

สุธีรา ราชภูรินทร์ (2559, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหาร คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2561, หน้า 21) กล่าวว่า การบริหาร เป็นการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจัดมุ่งหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2562, หน้า 57) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

สุธินี ฤกษ์ขำ (2563, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้พนักงานแต่ละคนรับผิดชอบสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายขององค์การ เพื่อให้มั่นใจองค์กรกำลังดำเนินงานทุกด้านที่มีส่วนช่วยให้องค์การประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้

จากความหมายของการบริหาร สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานและจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ “ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจ

บริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษา ในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้”

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ 1) การจัดทำแผนงบประมาณและค่าของตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 11) การวางแผนพัสดุ 12) การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงิน งบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 14) การจัดหาพัสดุ 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17) การเบิกเงินจากคลัง 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 19) การนำเงินส่งคลัง

20) การจัดทำบัญชีการเงิน 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และ 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การส่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการ 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกราชการ 13) การจัดระบบและการจัดทำระเบียบประวัติ 14) การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและการยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต และ 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) การดำเนินงานธุรการ 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน 11) การรับนักเรียน 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) งานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน 20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และ 21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ความหมายของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

กรมวิชาการ (2549, หน้า 18 - 19) กล่าวว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียน หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโดยการปรับระบบภายในให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศทางการศึกษาเพื่อนำไปสู่ผลผลิต คือ คุณภาพนักเรียน คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหลักสูตรซึ่งทุกกระบวนการของการดำเนินงานผู้บริหารจะเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และชญาพิมพ์ อุสาโท (2553, หน้า 15) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นวิธีการในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครอง และนำมาสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินการ

ภักทริยากุล แก่นแก้ว (2561, หน้า 66) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง คุณลักษณะที่ยอดเยี่ยม ความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจ และยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง มีคุณภาพสูงควรค่าแก่การยกย่องและสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

ชัยวัฒน์ วาทะวิฒนะ (2562) ได้ทำการศึกษา พบว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) คุณภาพการบริหารจัดการ 2)คุณภาพการเรียนการสอน 3) คุณภาพนักเรียน และ4)คุณภาพครูและบุคลากร

กฤษณรงค์ ด้วงลา และชญาพิมพ์ อุสาโท (2563) กล่าวว่า การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานของชุดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีลักษณะของสภาพที่ยอดเยี่ยม มีคุณภาพสูง เพื่อให้องค์กรมีกระบวนการวางแผนและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร โดยคำนึงถึงผลสำเร็จอันน่าชื่นชมและสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

สุธาสนี พลอยขาว (2563, หน้า 30) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง สภาพ ลักษณะ หรือ การกระทำ ซึ่งทำให้งานมีคุณภาพสูง บรรลุวัตถุประสงค์ระดับดีเยี่ยม สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้

สรุปได้ว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ ทั้งด้านกระบวนการ บุคคล และผลผลิตที่มีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างดีเยี่ยม สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น หรือองค์กรอื่นได้

ความสำคัญของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546) กล่าวว่า การบริหารเพื่อความเป็นเลิศเป็นกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรสามารถรักษาลูกค้าไว้ได้ ได้มาซึ่งความภักดีของลูกค้าและได้มาซึ่งส่วนแบ่งตลาดมากขึ้นมาให้องค์กรเจริญเติบโต ไหวพั้นต่อการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของลูกค้า และตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดขึ้นใหม่สามารถสร้างโอกาสใหม่ธุรกิจ ใช้ทรัพยากรองค์กรเพื่อให้ผลิตภาพสูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555, หน้า 23) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ คือ การสร้างศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อก้าวเป็นผู้นำในธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือวงการด้านใด ๆ ก็ตาม ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศได้

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2562) กล่าวว่า องค์กรที่ถือว่าเป็นตัวอย่างหรือมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) จนเป็นที่ยอมรับกัน มักจะเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความต้องการของลูกค้ามากเป็นพิเศษและยึดเอาลูกค้าเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการ (Customer Focus) การที่จะมุ่งสู่องค์กรที่เป็นเลิศหรือเป็นองค์กรชั้นนำได้นั้น ผู้บริหารก็ต้องหมั่นติดตามตรวจสอบและประเมินผลงานขององค์กรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อคงรักษาไว้ซึ่งตำแหน่ง หรือแชมป์อย่างยั่งยืนให้ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้หลักการและเทคนิคของการบริหารผลงาน (Performance Management) โดยอาศัยการกำหนดและจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ (Key Performance Indicator : KPI) เป็นตัวบ่งบอกสถานะภาพเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ สามารถทำให้องค์กรสามารถแข่งขันในสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ผู้รับบริการยอมรับและมีความพึงพอใจ ในการบริหารหรือผลผลิตที่มีคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2550, หน้า 93) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพโดยรวม คือ ปรัชญาแนวความคิด และเทคนิควิธีการในการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งยึดเอาความต้องการของลูกค้าและคุณภาพเป็นศูนย์กลางในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมปรับปรุงกระบวนการและสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ในการสร้างความประทับใจแก่ลูกค้า และมีผลการประกอบการที่เป็นเลิศ โดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย อันเป็นการสร้างคุณค่าแก่ทั้งองค์กรและสังคมโดยรวม

ศิริพงษ์ เศาภายน (2558, หน้า 58 - 59) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศ ดังนี้ วัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จขององค์กร มีผลงานวิจัยที่ยืนยันว่าองค์กรประกอบที่สร้างให้องค์กรสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่

1) มีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ การปฏิบัติงานของหน่วยงานดำเนินการตามวัฒนธรรมองค์กรอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ในโรงเรียนอาจมีการนำวิธีการบริหารโดยเน้นจุดประสงค์ (Management by Objectives) จะทำให้โรงเรียนกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นได้เป็นต้น

2) อยู่ใกล้ชิดกับผู้บริโภค หน่วยงานจะต้องสนใจผู้บริโภคเพื่อนำไปสู่การกำหนดผลผลิตคุณภาพและบริการ เช่น โรงเรียนควรให้ความสนใจและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง มีผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการยกระดับความสำเร็จมาสู่โรงเรียนได้

3) ความเป็นอิสระและความสามารถในการจัดการ โรงเรียนที่สนับสนุนด้านนวัตกรรมดูแลความปลอดภัย และยอมรับในกรณีที่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น จะมีปรัชญาเกี่ยวกับความเป็นอิสระและความปลอดภัยในการจัดการ ด้วยระบบนี้เองจึงมีลักษณะยืดหยุ่นเพื่อหาแนวทางใหม่ที่จะทำให้จุดประสงค์ของโรงเรียนประสบความสำเร็จ

4) ผลผลิตสู่ประชาชน หน่วยงานแสดงความเชื่อให้เห็นว่าบุคลากรในองค์กรสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ หน่วยงานมีความคิดว่า

บุคลากรคือครอบครัวจึงไม่มีการใช้คำสั่ง โรงเรียนจะต้องให้ความเชื่อมั่นในบุคลากรของโรงเรียน ใช้การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม การรับฟังและความคิดของสมาชิกมาใช้ให้ทุกคนได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง ด้วยวิธีการนี้จะทำให้การนำผลผลิตสู่ประชาชนประสบความสำเร็จ

5) ดำเนินการและขับเคลื่อนค่านิยมให้เกิดผล หน่วยงานจะต้องเอาใจใส่ต่อค่านิยมทางวัฒนธรรม และสนับสนุนวัฒนธรรมร่วมให้เกิดขึ้นกับพนักงาน โรงเรียนที่มีวัฒนธรรมมั่นคงมากย้าให้นักเรียนมีผลการเรียนที่อยู่ในระดับสูง มีการปฏิบัติงานเยี่ยม ครูมีความเจริญงอกงาม โดยการกระทำดังกล่าวเรียกว่าเป็นการดำเนินการและขับเคลื่อนค่านิยมให้บังเกิดผล

6) รูปแบบง่าย คณะทำงานมีไม่มาก เป็นหน่วยงานที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน มีคณะทำงานไม่มากนัก ในทางการศึกษามีการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Site-Base Management)

สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย (2561, หน้า 34 – 43) กล่าวถึง การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่จะแสดงว่าโรงเรียนได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากล คือ การบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีผลดำเนินการที่เป็นเลิศ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์ เช่น ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ในด้านการศึกษา ได้มีการนำแนวทางดังกล่าวประยุกต์ใช้ในโรงเรียน สถาบัน และสถานศึกษาต่าง ๆ อย่างการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1998 เพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจและปรับใช้ในวงการศึกษาเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้โรงเรียนโรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์

Lorella Terzi (2020) กล่าวว่า ความเป็นเลิศโดยทั่วไปว่า เป็นการส่งเสริมด้านความรู้ อารมณ์ และทางด้านกายภาพ จนประสบความสำเร็จตามความถนัดเฉพาะของนักเรียนโดยต้อง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในขณะที่ความเป็นเลิศในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนควรวัดจากเกณฑ์ที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยดำเนินงานให้เป็นวัฒนธรรมของ สถานศึกษา และความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา

องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

บุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การจัดการ กระบวนการ 3) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 4) การสร้างทีมงาน 5) การประเมินตนเอง 6) การมุ่งเน้น นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน และ7) สารสนเทศและเทคโนโลยี

สุริยา หัวหาญ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็น เลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการ 6) เครือข่ายร่วมพัฒนา และ7) การพัฒนาระบบสารสนเทศ

อุดม ชูสิวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพโรงเรียน มัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียน มัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดวิเคราะห์และจัดการ ความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติ และ7) ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน

สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าองค์ประกอบการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

2) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา 4) การพัฒนาบุคลากรครู 5) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถเต็มตามศักยภาพ

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ด้านการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 4) ด้านการพัฒนาศักยภาพครู 5) ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา และ 6) ด้านการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงาน

ประเสริฐ สำเภารอด (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก พบว่าองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 2) ด้านการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา 3) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 4) ด้านการจัดการสารสนเทศ และ 5) ด้านการบริหารบุคคล

อร่าม วัฒนนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) เครือข่ายความร่วมมือ 5) คุณภาพนักเรียน 6) การบริหารจัดการ และ 7) การพัฒนาบุคลากร

ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนนะ (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) กลยุทธ์องค์การ 3) การจัดการกระบวนการ และ 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้

บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารองค์กร 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

Norazila Osman and Kamarul Bahari Yaakub (2020) ได้ทำการศึกษารอบแนวคิดของแบบจำลองความเป็นเลิศด้านการบริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าความเป็นเลิศด้านการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดการเชิงกลยุทธ์ 3) การพัฒนานักเรียน 4) การจัดการพันธมิตรและทรัพยากรภายนอก 5) คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และ 6) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ		นุญยก้อ หุตถก (2556)	สุริยา ทวาทถ (2558)	อ้อม ชูธีวธรรม (2559)	สมศรี พงษ์พฒน (2559)	ประเสริฐ สุภาวธ (2560)	ณัฐมนต์ ขาญชองศา (2560)	อร่าม วัฒน (2561)	ปฐิต ประสทธิธนอก (2562)	ชญาน์ วาชนน (2562)	Norazia Osman and Kamaru Bahari Yaakub (2020)	สรุปลวณ
1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
2. ด้านการจัดการกระบวนการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
3. ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
4. ด้านการประเมินตนเอง		✓										1
5. ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน		✓	✓	✓	✓	✓						3
6. ด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	3
7. ด้านการพัฒนาบุคลากรครู		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
8. ด้านการส่งเสริมนักเรียน			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศจากงานวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศมี 15 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรตั้งแต่ 4 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีตัวแปรองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการจัดการกระบวนการ 3) ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรครู และ 5) ด้านการส่งเสริมนักเรียน มาเป็นตัวแปรเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ความหมายของภาวะผู้นำ

ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2552, ออนไลน์) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่าพยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดัน ให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเห็นใจ และกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย

อำนาจ ทองโปร่ง (2557, หน้า 3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นเรื่องของ “การนำ” โดยมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ ความสัมพันธ์ของผู้นำกับผู้ตาม และระดับอำนาจของผู้นำเพื่อให้บุคคลและกลุ่มมีพฤติกรรมและการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้ง

ศิริพงษ์ เศษภายน (2557, หน้า 57) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถที่มีอิทธิพลทางบวกต่อผู้คนและระบบ เมื่ออยู่ภายใต้อำนาจของคน ๆ หนึ่ง จะส่งผลและทำให้ผลลัพธ์ที่มีความหมายและมีความสำคัญ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2558, หน้า 104) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบารมีและบทบาท รวมทั้งอิทธิพลเหนือผู้อื่น สามารถชักจูง สั่งการ หรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยความเต็มใจ ได้ผลงานที่มีประสิทธิผล (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency)

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 20) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมและกระบวนการที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงและละทิ้งความสนใจของตนเอง แล้วหันมาปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม โดยการหล่อหลอมแนวคิดใหม่ การให้คำปรึกษา การแนะนำ การชักชวน และการกระทำเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งคล้อยและให้ความหมายแก่ผู้อื่น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สมคิด บางโม (2562, หน้า 223) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำขององค์การใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ อิทธิพลดังกล่าวนี้อาจเป็นในทางบวกและทางลบ หรือทางใดทางหนึ่ง

กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล (2562, หน้า 145) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ไม่ใช่การยอมจำนนและการบังคับ ซึ่งต้องมีลักษณะเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน (Reciprocal) ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม บุคคลในระบบความสัมพันธ์ดังกล่าว มีความต้องการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

R.J. Botha (2014) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำส่งผลให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนและการบริหารจัดการมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของผู้นำ ในการชี้นำ กระตุ้น ผลักดัน สั่งการ ที่ได้รับการยอมรับจากผู้ตาม ส่งผลให้ผู้ตามปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จนบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

บุญยกุล หัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความมุ่งมั่นในการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร 2) ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างองค์การในการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจนสะดวกคล่องตัวรวดเร็ว 3) ผู้บริหารมีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 4) ผู้บริหารเป็นผู้พัฒนาบุคลากรและมีการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง 5) ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน 6) ผู้บริหารเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน 7) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานโรงเรียน 8) ผู้บริหารมีการสร้าง

จิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ให้บุคลากร 9) ผู้บริหารมีกลไกการกำกับและประเมินผลความสำเร็จของงาน และ 10) ผู้บริหารเป็นผู้สร้างความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนและประชาสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง

สุรียา หัวหาญ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และ 2) มีความรู้ความสามารถในงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษา

สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ประกอบด้วย 27 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการบุคลากร 3) ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ 4) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีและเป็นแบบอย่างได้อย่างเหมาะสม 5) มีการบริหารงานด้วยความยุติธรรม โปร่งใส มีเหตุผล ไม่ลำเอียง 6) มีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจเพื่อให้บุคลากรเพื่อให้บุคลากรเห็นคุณค่าของโรงเรียนขนาดเล็กพร้อมทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ 7) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู บุคลากร นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสียทุกคน 8) มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณด้วยความสุจริตโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ 9) มีการบริหารจัดการที่ดีชัดเจนจนได้รับการยอมรับจากสังคม 10) ให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค 11) มีการบริหารโดยยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน 12) สร้างความผูกพันระหว่างนักเรียนและโรงเรียนมากขึ้น 13) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารงาน 14) มีการบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีสมรรถนะสูงอย่างแท้จริง 15) ส่งเสริมวัฒนธรรมในการทำงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 16) มีการวางแผนการบริหารงานวิชาการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมโดยมีการประเมินติดตามงานเป็นระยะ ๆ 17) ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงครู สามารถพัฒนา วางแผนงานจนนำไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 18) มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 19) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 20) มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT และนำผลจากการวิเคราะห์ไปใช้ในการจัดการศึกษา 21) มีการบริหารจัดการโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 22) มีการใช้หลักการบริหารแบบมุ่งคนมากกว่ามุ่งงาน โดยมี

การให้แรงจูงใจ ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน 23) มีการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ปรับปรุงผลการดำเนินงาน ทบทวนตัวชี้วัด มุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 24) ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการนิเทศ การสื่อสารโดยใช้หลักในการนิเทศแบบกัลยาณมิตร 25) ผู้บริหารมีประสบการณ์ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะในการบริหารแบบองค์รวมอย่างเข้มข้นก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง 26) มีการทำงานเชิงรุก ไม่ทำงานตามกระแส และ 27) ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้โดยการสร้างทีมงาน หรือแกนนำในการจัดการความรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

อุดม ชูสิวรรณ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ด้านการนำองค์กร มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม มีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ และสมรรถนะขององค์กร ผู้บริหารมุ่งมั่นในการสร้างค่านิยมให้กับนักเรียน โดยโรงเรียนมีการดำเนินการให้เป็นระเบียบ กฎหมาย หลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด สวยงาม น่าอยู่ น่าเรียน ผู้ปกครองชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศของโรงเรียน

ประเสริฐ สำเภารอด (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) กำหนดและพัฒนาทิศทางของโรงเรียน 2) การสื่อสารเพื่อทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนเกิดความเข้าใจร่วมกัน ในวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 3) การมอบหมายอำนาจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร 4) การทบทวนทิศทางและติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน 5) การปรับปรุงคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง และ 6) ผู้บริหารมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของสังคม ชุมชน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรอย่างลึกซึ้ง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการ

กระจายอำนาจการมีส่วนร่วมในการคิดการตัดสินใจและแก้ปัญหาการดำเนินงานภายในสถานศึกษา

3) ผู้บริหารสถานศึกษาผสมผสานสัมพันธ์กับบุคลากรพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติหน้าที่นำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา 4) ผู้บริหารสถานศึกษานำหลัก แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารมาปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญของงานวิชาการแบบสถานสัมพันธ์ 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรเป็นอย่างดี 8) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนครูและผู้ที่มีส่วนได้เสีย 9) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย 10) ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

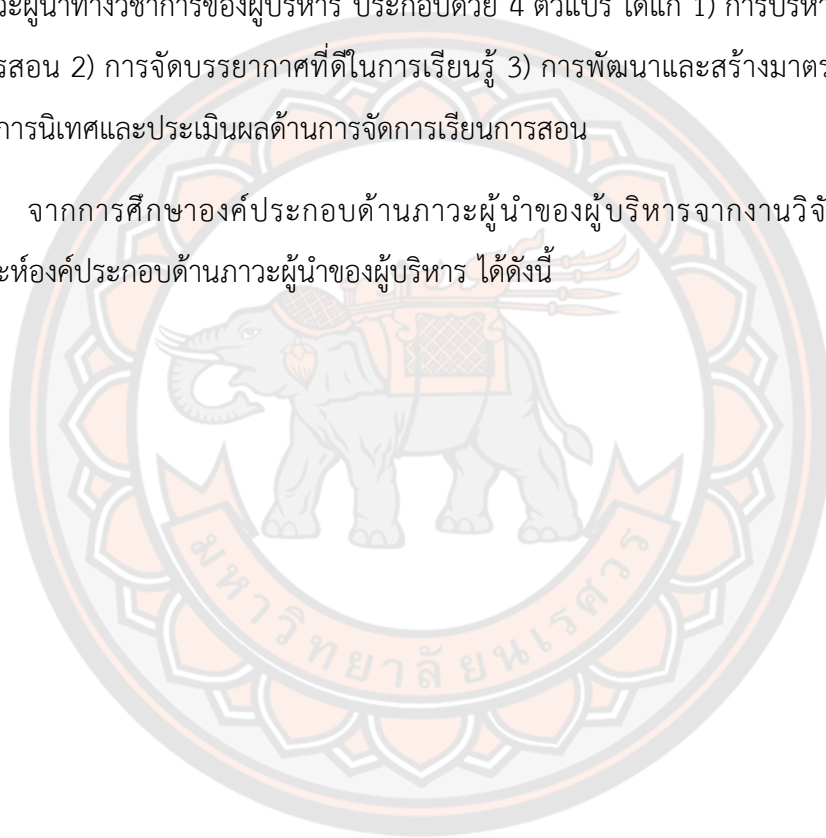
ภทริยากุล แก่นแก้ว (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 3) ด้านความคิดสร้างสรรค์

อร่าม วัฒนนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 17 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลกและสังคม 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำมืออาชีพ 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 7) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ 8) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและชุมชน 9) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่องานคุณภาพการศึกษา 10) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างและส่งเสริมบรรยากาศ การปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล 11) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ 12) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ 13) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการ 14) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและผลักดันการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ 15) ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน 16) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการมี

มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และ17) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านวิชาการ

ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การจัดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ4) การนิเทศและประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ได้ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ		ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฉัตร (2562)	ศาสตราจารย์ ดร.ก้องเกียรติ (2561)	ดร.วิมลฉัตร (2561)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฉัตร (2560)	ศาสตราจารย์ ดร.วิมลฉัตร (2560)	ศาสตราจารย์ ดร.วิมลฉัตร (2559)	อ.ดร.วิมลฉัตร (2559)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฉัตร (2558)	นายอ.ดร.วิมลฉัตร (2556)
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณูปการเป็นแบบอย่างที่ดี			✓		✓				
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลกและสังคม			✓	✓					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			✓	✓					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ		✓	✓		✓				
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง			✓	✓				✓	
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ			✓	✓				✓	
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชุมชน			✓	✓				✓	

**การบริหารสู่ความเป็นเลิศ
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร**

8. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่องาน คุณภาพ การศึกษา	✓	ผู้อำนวยการ (2561)	ผู้อำนวยการ (2561)	ผู้อำนวยการ (2562)	ผู้อำนวยการ (2562)	1
9. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างและส่งเสริมบรรยากาศ การปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล	✓	ผู้อำนวยการ (2558)	ผู้อำนวยการ (2559)	ผู้อำนวยการ (2560)	ผู้อำนวยการ (2561)	5
10. ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารมาปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	ผู้อำนวยการ (2556)	ผู้อำนวยการ (2559)	ผู้อำนวยการ (2560)	ผู้อำนวยการ (2561)	3
11. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและผลักดันการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้	✓	ผู้อำนวยการ (2556)	ผู้อำนวยการ (2559)	ผู้อำนวยการ (2560)	ผู้อำนวยการ (2561)	2
12. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน	✓	ผู้อำนวยการ (2556)	ผู้อำนวยการ (2559)	ผู้อำนวยการ (2560)	ผู้อำนวยการ (2561)	2

**การบริหารสู่ความเป็นเลิศ
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร**

13. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	✓	นงนุช ก้อนหัตถ์ (2556)	สุรียา ทวาทย์ (2558)	อัคร ชูสุวรรณ (2559)	สมศรี พิมพ์พูน (2559)	ประเสริฐ สุภากรอด (2560)	ณัฐมนต์ ชาติพิงค์คำ (2560)	อร่าม วัฒน (2561)	สุทธิยา ก่อ แก่นแก้ว (2561)	ชัยวัฒน์ วัฒน (2562)	สรุปความถึง
14. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านวิชาการ								✓			1
15. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์	✓		✓	✓	✓	✓			✓		6
16. ผู้บริหารมีการจัดโครงสร้างองค์กรในการบริหารงานโรงเรียนที่ชัดเจนสะดวกคล่องตัวและรวดเร็ว	✓					✓					2
17. ผู้บริหารเป็นผู้พัฒนาบุคลากรและมีการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง	✓								✓		2

จากตาราง 2 การวิเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จากงานวิจัย พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 20 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 4 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิชาการ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและชุมชน 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างและส่งเสริมบรรยากาศ การปฏิบัติงานของบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล 5) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา 6) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ และ 7) ผู้บริหารเป็นผู้สร้างความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนและประชาสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง

ด้านการจัดการกระบวนการ

ความหมายของการจัดการกระบวนการ

สุทธิ สีนทอง (2551, หน้า 2) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการ คือ การออกแบบ การควบคุม และการปรับปรุงกระบวนการ ประกอบด้วยการสร้างคุณค่า และกระบวนการสนับสนุน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต้องบริหารจัดการเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ตามภารกิจ เป้าหมาย และเจตจำนงขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการ เป็นการตรวจประเมินแง่มุมที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบรรลุพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่าง ๆ

นารถ จันทวงศ์ (2554, ออนไลน์) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการ คือ การระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน อันได้แก่ บุคลากร วัสดุ แรงงาน และเครื่องจักร เพื่อการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการของวัตถุประสงค์หลักขององค์กร

ประจวบ กล่อมจิตร (2557, หน้า 44) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นกระบวนการ

ออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่ม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริพงษ์ เสาภายน (2557, หน้า 44) กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการนี้ สามารถแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องกันได้อย่างมีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่อง

สมคิด บางโม (2562, หน้า 57) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดการกระบวนการ หมายถึง วิธีการหรือศิลปะในการออกแบบ ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการทำงาน ในการใช้ทรัพยากรทั้งในและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการจัดการกระบวนการ

ศิริพงษ์ เสาภายน (2557, หน้า 75 - 77) กล่าวถึง ขอบเขตของการจัดการกระบวนการ (The Scope of Process Management) งานทั้งหมดในองค์กรหนึ่งดำเนินการโดยกระบวนการ ซึ่งรวมถึงการให้ลูกค้าพึงพอใจ และความรู้ด้านการตลาด การวางแผนกลยุทธ์ การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาผลผลิตและการให้บริการ การจัดการด้านสารสนเทศ การวัดผลและวิเคราะห์การปฏิบัติ และการฝึกอบรมพนักงาน กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย กระบวนการสร้างคุณค่า (Value – creation processes) และกระบวนการสนับสนุน (Support process) ดังนี้ กระบวนการสร้างคุณค่า (Value – creation processes) บางครั้งเรียกว่า กระบวนการที่เป็นแกนกลาง เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการจัดการ และการให้ความสำเร็จขององค์กรคงอยู่ เป็นการขับเคลื่อนการคิดสร้างผลผลิตและการบริการที่ลูกค้าพึงพอใจ ทำให้ส่งผลต่อเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์การ ส่วนกระบวนการสนับสนุน (Support process) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดต่อกระบวนการสร้างคุณค่า ต่อพนักงาน และต่อการปฏิบัติการประจำวัน ทำให้มองเห็นอนาคตในการสร้างคุณค่าแต่ยังไม่สามารถส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตหรือบริการ โดยทั่วไปแล้วกระบวนการสร้างคุณค่ามักขับเคลื่อนจากความต้องการของลูกค้าภายนอก ในขณะที่กระบวนการสร้างคุณค่าจะเป็นการเสริมคุณค่าของผลผลิตและบริการ จึงต้องการความเอาใจใส่ระดับสูงกว่ากระบวนการสนับสนุน

องค์ประกอบด้านการจัดการกระบวนการ

บุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) โรงเรียนมีระบบขั้นตอนกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) โรงเรียนมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่า 3) บุคลากรของโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน 4) บุคลากรในโรงเรียนมีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างคล่องตัว 5) บุคลากรในโรงเรียนมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในระบบการทำงาน 6) โรงเรียนมีการควบคุมคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน 7) โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 8) โรงเรียนมีการให้บริการที่สร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ

อุดม ชูสิวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีรายละเอียด ดังนี้ มีการวัดผลการดำเนินการโดยบุคลากรทุกคนทุกงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงาน หัวหน้างาน มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีการนิเทศตามโดยหัวหน้างานโรงเรียนมีการวิเคราะห์สถานการณ์ตำแหน่งการแข่งขันของโรงเรียนเทียบกับโรงเรียนที่อยู่ในระดับเดียวกันในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ โรงเรียนมีการตรวจประเมินความสำเร็จของโรงเรียนเทียบกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยมีการประเมินติดตามทุกโครงการ ทุกกิจกรรมและทุกกลยุทธ์ที่ดำเนินการ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มงานเดียวกัน และต่างกลุ่มงาน มีการประชุมวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยให้กลุ่มงานทราบ เพื่อให้มีการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการตรวจสอบความถูกต้อง แม่นยำ ความเชื่อถือได้ ความทันเวลา การรักษาความปลอดภัยและความลับของข้อมูลสารสนเทศโดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) สถานศึกษา

จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน 2) สถานศึกษากำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน และ3) สถานศึกษากำหนดรูปแบบในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

อร่าม วัฒนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรความเป็นเลิศที่เข้มข้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล 2) โรงเรียนจัดหาผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ 3) โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียน 4) โรงเรียนมีการจัดสรรครูผู้สอนที่เก่งและมีคุณภาพ 5) โรงเรียนมีความสามารถจัดหลักสูตรสู่ความเป็นเลิศ และ6) โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเพื่อสร้างแรงจูงใจด้านความเป็นเลิศให้กับนักเรียน

ชัยวัฒน์ วาฑะวัฒนะ (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจักระบวนกร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดโครงสร้างองค์กร 2) การมุ่งเน้นบุคลากร 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง และ4)การสนับสนุนทรัพยากร

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านการจัดการกระบวนกรจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการจัดการกระบวนกร ได้ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการ

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการ กระบวนการ	บุญยกูล ทัตถิกิ (2556)	อุดม สุสิวธรรม (2559)	ณัฐมนต์ ช่างูเชิงคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	ชัยวัฒน์ วาฑะวัฒนะ (2562)	สรุปความถี่
1. โรงเรียนมีระบบขั้นตอนกระบวนการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	✓	✓	✓		✓	4
2. โรงเรียนมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดให้ เกิดความคุ้มค่า	✓					1
3. บุคลากรของโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน	✓	✓			✓	3
4. บุคลากรในโรงเรียนมีอิสระในการปฏิบัติงาน อย่างคล่องตัว	✓	✓			✓	3
5. บุคลากรในโรงเรียนมีการสร้างนวัตกรรม ใหม่ ๆ ในระบบการทำงาน	✓					1
6. โรงเรียนมีการควบคุมคุณภาพโดยการมี ส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน	✓	✓	✓	✓		4
7. โรงเรียนมีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	✓	✓				2
8. โรงเรียนมีการให้บริการที่สร้างคุณค่าแก่ ผู้รับบริการ	✓					1
9. สถานศึกษาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และ มอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจน			✓			1
10. โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรความเป็นเลิศที่ เข้มข้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล				✓		1

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการ กระบวนการ	บุญยกูล ทัตถิกิ (2556)	อุดม ชูสิววรรณ (2559)	ณัฐมนต์ ชาญเจิงคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	ชัยวัฒน์ วาพะวัฒนะ (2562)	สรุปความถี่
11. โรงเรียนจัดหาผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ				✓		1
12. โรงเรียนมีการจัดสรรครูผู้สอนที่เก่งและมี คุณภาพ				✓		1
13. โรงเรียนมีความสามารถจัดหลักสูตรสู่ความ เป็นเลิศ				✓		1
14. โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการเพื่อสร้าง แรงจูงใจด้านความเป็นเลิศให้กับนักเรียน				✓	✓	2
15. การบริหารการเปลี่ยนแปลง					✓	1
16. การสนับสนุนทรัพยากร					✓	1

จากตาราง 3 การวิเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการ จากงานวิจัย พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการ มี 16 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 3 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) โรงเรียนมีระบบขั้นตอนกระบวนการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) บุคลากรของโรงเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน 3) บุคลากรในโรงเรียนมีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างคล่องตัว และ 4) โรงเรียนมีการควบคุมคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน

ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

ความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2556, หน้า 17) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีการพัฒนาและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อดิศร ภูสาระ (2556, หน้า 2) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ แต่ยังไม่ได้นำกลยุทธ์ไปใช้ ส่วนการจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจและดำเนินการเพื่อให้ได้ผลตามที่องค์กรกำหนดไว้ ซึ่งเน้นที่กระบวนการ ตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้และการประเมินผลกลยุทธ์

ศิริพงษ์ เศษภายน (2557, หน้า 33 - 34) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การดำเนินการใน 3 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์และการควบคุม

พิบูล ทีปะपाल และธนะวัฒน์ ทีปะपाल (2559, หน้า 9 - 10) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดแนวทางหรือวิถีทางการดำเนินการขององค์กร เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และประเมินผลปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เบญจมาศ เปาะทอง (2561, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการวางแผนดำเนินงานและควบคุมประเมินผลตลอดจนการนำไปปฏิบัติได้ภายใต้การพิจารณาจากสภาพแวดล้อมธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงด้วยการขับเคลื่อนให้ธุรกิจให้มีชัยชนะเหนือคู่แข่งได้อย่างยั่งยืนในระยะยาวด้วยความสามารถครองใจลูกค้า

พัชราพรรณ ชอธรรม (2562, หน้า 60) กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการกำหนด ยุทธวิธีเพื่อตัดสินใจเลือกเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคตขององค์การ ซึ่งเป็นเป้าหมายในระยะยาว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การเพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรค รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในขององค์การเพื่อค้นหาจุดแข็งจุดอ่อน เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่จะนำองค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

อำพล นววงศ์เสถียร (2562, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการ ทรรศนะที่นำไปสู่แนวคิดกลยุทธ์ การวางตำแหน่งทางกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์และทางเลือกกลยุทธ์ การดำเนินการทางกลยุทธ์ การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ โดยเริ่มจากการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานขององค์กรให้ชัดเจน และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพการณ์ภายในขององค์กรการกำหนดพัฒนาปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ขององค์กรให้สามารถนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและการติดตามกำกับ ควบคุม และประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ การเรียนรู้ผล ความก้าวหน้า ตลอดจนการจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการในการกำหนดกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์การ ให้สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

องค์ประกอบด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

บุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) โรงเรียนมีกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์และพัฒนากลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน 2) โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจในการในการทำแผนกลยุทธ์ให้กับบุคลากรในโรงเรียน 3) โรงเรียนมีการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 4) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ 5) โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และ 6) โรงเรียนมีการติดตาม ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

อุดม ชูสิ่ววรรณ (2560) ได้ทำการศึกษาสรุปแบบการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของภาคเรียน หรือปีการศึกษาที่ผ่านมา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง หรือสูงขึ้น มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ระยะ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิตของโรงเรียน ตัวชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายความสำเร็จ มีการสื่อสารการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติโดยการกระตุ้น สร้างความเข้าใจ มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยหัวหน้างาน

สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย 16 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการกำหนดพันธกิจและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกัน ตลอดจนกำหนดแนวทางที่เป็นรูปธรรมและระยะเวลาอันนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง 2) มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบและตรงตามมาตรฐาน 3) มีกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นเชิงปฏิบัติ มีเป้าหมายที่ชัดเจน เปิดกว้างและหลากหลาย ยอมรับแนวคิดที่แตกต่างเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ 4) มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม 5) สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละคน ตลอดจนมีกาสอนซ่อมเสริม 6) มีการกำหนดทิศทางและวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับพันธกิจหลักขององค์กรและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 7) มีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาองค์กรโดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถที่โดดเด่นโดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อคุณภาพการศึกษาระดับสูง 8) มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาอย่างชัดเจน 9) มีการกำหนดโครงสร้างสายงานบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ความเป็นเอกภาพของการบังคับบัญชาที่ชัดเจน 10) กำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการทำงานขององค์กรที่ชัดเจน 11) มีการวิเคราะห์ ออกแบบงานเพื่อกำหนดเป็นแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่ครอบคลุมภารกิจหลักของโรงเรียน 12) มีการกำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 13) มีการปฏิบัติงานทุกอย่างตามกลยุทธ์ขององค์กร 14) สถานศึกษาจัดทำ

แผนปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว 15) มีการออกแบบภาระงานการบริหารออกเป็น 4 ด้าน ขอบข่ายและแนวปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ให้ตรงกับความรู้ความสามารถและศักยภาพของบุคลากร และ 16) มีการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานในการเลื่อนขั้นเงินเดือนของบุคลากรอย่างเป็น ธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้

ประเสริฐ สำเภารอด (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่ สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ด้านการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) โรงเรียนมีกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เป็นวงจรและสามารถทำซ้ำได้ 2) โรงเรียนมีการ ปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ 3) โรงเรียนมีการควบคุมกลยุทธ์ และ 4) โรงเรียนมีการทบทวนแผนกลยุทธ์ ระยะยาว

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการ บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดทำกลยุทธ์ที่มี ความสอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา 2) สถานศึกษาดำเนินการตาม แผนปฏิบัติงานตาม ภาระงานการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 3) สถานศึกษาที่การ ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน 4) สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ในระดับแผนงาน มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์หลักของสถานศึกษา 5) สถานศึกษามีการตรวจสอบภายใน การเงิน บัญชี พัสดุ อย่างเป็นระบบ 6) สถานศึกษากำหนดแนวทางและระเบียบในการปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ 7) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนาตาม เป้าหมายของสถานศึกษา 8) สถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายนอกตรงตาม มาตรฐานอย่างเป็นระบบ และ 9) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก (SWOT) มาวางแผนในการดำเนินการจัดการศึกษา

อร่าม วัฒนนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย 15 ตัวแปร ได้แก่ 1) โรงเรียนมีการทบทวนวิสัยทัศน์และเป้าหมาย 2) โรงเรียนมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ

ของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ 3) โรงเรียนมีการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 4) โรงเรียนมีการวิเคราะห์งาน กำหนดขอบข่ายภาระงานของแต่ละฝ่าย 5) โรงเรียนจัดทำแผนกลยุทธ์ระดับต่าง ๆ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและงบประมาณและแผนปฏิบัติการ 6) โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร 7) โรงเรียนกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ 8) โรงเรียนมีการวางแผนคุณภาพการศึกษาที่ดี 9) โรงเรียนมีการประสานแผนพัฒนาการศึกษาาร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 10) โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ เพื่อมาสังเคราะห์สู่การจัดทำแผน 11) โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด 12) โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 13) โรงเรียนปรับปรุงพัฒนานโยบาย ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ 14) โรงเรียนมีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับงบประมาณและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และ 15) โรงเรียนมีนโยบายตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์องค์การประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การกำหนดแผนกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 3) การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์

บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562) ได้ทำการศึกษาแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) วิเคราะห์สภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อวางแผนจัดทำกลยุทธ์โดยมีบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมดำเนินการ 2) นำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามขั้นตอนวิธีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในกรปฏิบัติงานอย่างชัดเจน 3) นิเทศภายในติดตามการดำเนินงานตามแผน และ 4) สรุปดำเนินการจัดทำสารสนเทศ เพื่อวางแผนพัฒนาเผยแพร่

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์จากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ได้ดังนี้

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ		ประสิทธิผล (2556)	อุปสรรค (2559)	สมมติฐาน (2559)	ประสิทธิผล (2560)	กลยุทธ์เชิงรุก (2560)	อำนาจ (2561)	บุคคล (2562)	กลยุทธ์ (2562)
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1. โรงเรียนมีกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และพัฒนากลยุทธ์	8	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ในการปฏิบัติงาน									
2. โรงเรียนมีผู้นำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	8	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. โรงเรียนมีการทบทวนแผนกลยุทธ์	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจในการทำการทำแผนกลยุทธ์	2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ให้กับบุคลากรในโรงเรียน									
5. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์										
5. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารตามแผนกลยุทธ์	✓	นำผลยกย่อง ทศกสิ (2556)	อุดม ชาญวิทย์ (2559)	สมัคร พงษ์พวง (2559)	ประเสริฐ สุภาพร (2560)	ผู้ริเริ่มศูนย์วิทยุเชิงรุก (2560)	อร่าม วัฒน (2561)	บุญชู ประสิทธิ์นอก (2562)	ศุภวิทย์ (2562)	3
6. โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	✓			✓		✓	✓	✓		5
7. โรงเรียนมีการติดตาม ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
8. สถานศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกภายในตรงตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ				✓		✓				2
9. โรงเรียนมีการปรับปรุงพัฒนานโยบาย ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ								✓		1

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	
10. โรงเรียนมีนโยบายตอบสนองความต้องการของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1
<ul style="list-style-type: none"> ▶ ประเมินผล ๒๕๖๒ (2562) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๓ (2563) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๔ (2564) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๕ (2565) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๖ (2566) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๗ (2567) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๘ (2568) ▶ ประเมินผล ๒๕๖๙ (2569) ▶ ประเมินผล ๒๕๗๐ (2570) ▶ ประเมินผล ๒๕๗๑ (2571) ▶ ประเมินผล ๒๕๗๒ (2572) 	1
11. สถานศึกษาศึกษาสรุปผลการดำเนินการ จัดทำสารสนเทศ เพื่อวางแผนพัฒนาเผยแพร่	1

จากตาราง 4 การวิเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ จากงานวิจัย พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการกระบวนการ มี 11 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 3 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) โรงเรียนมีกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และพัฒนากลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน 2) โรงเรียนมีการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารตามแผนกลยุทธ์ 4) โรงเรียนมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และ 5) โรงเรียนมีการติดตาม ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนาบุคลากรครู

ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

วัฒน์ บุญกอบ (2559, หน้า 10) กล่าวว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เป็นการจัดการความความสัมพันธ์ในการจ้างงานเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ โดยจะเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่การได้คนมาทำงานจนถึงคนนั้นออกงานจากไป ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะเวลาที่สำคัญ คือ ระยะเวลาได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ ระยะเวลารักษาทรัพยากรมนุษย์ทำงานในองค์การ และระยะเวลาให้พ้นจากงาน ซึ่งการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในทุกระดับ เนื่องต้องเกี่ยวข้องกับการจัดการให้ได้คนดีมาทำงาน สามารถจัดวางคนให้เหมาะสมกับงานได้อย่างเต็มศักยภาพ ดูแลเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของคนงาน ตลอดจนเตรียมการในรายที่จะเกษียณหรือต้องเลิกจ้าง

สุรชนี เคนสุโพธิ์ (2560, หน้า 13 - 14) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ หรือกิจกรรมที่ผู้บริหารได้จัดทำเป็นกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการบูรณาการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม และทัศนคติค่อนข้างถาวร ด้วยวิธีการกิจกรรมในการเรียนรู้ให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาองค์การให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สมคิด บางโม (2562, หน้า 157) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งจะเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานหนึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี ให้มีกำลังใจรักงาน และให้มีความคิดที่จะหาทางปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

จำเนียร จวงตระกูล (2563, หน้า 56) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มต้นหรือโดยระยะเวลาที่ยาวนานที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาความรู้ที่มีงานเป็นฐานของผู้ใหญ่ ความเชี่ยวชาญ ผลผลิตภาพ และความพอใจ ไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคล เป็นกลุ่ม ทีม หรือเพื่อประโยชน์ขององค์การ ชุมชน ประเทศชาติหรือท้ายที่สุดมวลมนุษยชาติ

สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2563, หน้า 15) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล คือ กรอบและกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรสามารถยกระดับกรอบความคิด และความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งมีความพร้อมในการเติบโตไปตามเส้นทางอาชีพ โดยกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การสัมมนาถ่ายทอดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการทำงานจริง และการสอนงาน การเรียนรู้จากการได้รับข้อมูลย้อนกลับ การเรียนรู้จากการได้รับโค้ชและการสะท้อนคิด เป็นต้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

แนวคิดในการพัฒนาบุคลากร

ศิริพงษ์ เสาภายน (2557, หน้า 73 – 74) กล่าวถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามเกณฑ์ของ Baldrige แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านระบบงาน มุ่งไปที่วิธีการจัดการการทำงาน พลังอำนาจนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ วิธีที่ดำเนินการภายในองค์การ และจัดการวิธีการสื่อสาร ทักษะในการแบ่งปันข้ามหน่วยงาน ลักษณะงานและสถานที่การตรวจสอบระบบการจัดการ การปฏิบัติ วิธีการต่อรอง การส่งเสริมแรงให้งานมีคุณภาพสูง และสุดท้ายคือการว่าจ้างความก้าวหน้าในอาชีพ รวมทั้งความสำเร็จของแผนงานเพื่อสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2)ด้านการเรียนรู้และแรงจูงใจของพนักงาน เป็นการตั้งคำถามถึงวิธีการ การให้การศึกษาพนักงาน การฝึกอบรม และการพัฒนาวิชาชีพเพื่อรองรับ

ผลสัมฤทธิ์ของจุดประสงค์ และสร้างความรู้ทักษะ และสมรรถภาพให้พนักงาน เป็นการตรวจสอบความต้องการขององค์กร เช่น การวัดผล การปฏิบัติและการปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การปฏิบัติจริยธรรมทางธุรกิจ การพัฒนาภาวะผู้นำ ความปลอดภัยที่ผ่านการให้การศึกษาและการฝึกอบรมวิธีการพิจารณาความต้องการ วิธีการให้การศึกษาและฝึกอบรมงาน การประเมินผลประสิทธิผลของการให้การศึกษาและฝึกอบรม วิธีการที่องค์กรให้แรงจูงใจพนักงานเพื่อพัฒนาและเติมเต็มศักยภาพ และการทำงาน การพัฒนาอาชีพและจุดประสงค์การเรียนรู้ และ 3) ด้านพนักงานมีความเป็นอยู่ดีและมีความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบวิธีการที่องค์กรให้ความมั่นใจในความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม สนับสนุนบรรยากาศให้เป็นไปด้วยดีแก่พนักงาน ความพึงพอใจและแรงจูงใจของพนักงานทุกคน รวมถึงการอธิบายวิธีการวัดที่เหมาะสมและลักษณะงานที่สามารถติดตามความก้าวหน้า ปัจจัยสำคัญในการพิจารณาคือองค์ประกอบที่ทำให้พนักงานมีความเป็นอยู่ที่ดีพึงพอใจมีแรงจูงใจและวิธีการที่ใช้วัดผลจากการวัด ได้นำมาใช้จะลำดับในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสนับสนุนบรรยากาศการทำงานอย่างไร

ศิริพงษ์ เสาภายน (2557, หน้า 74) กล่าวถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของ ISO 9000 : 2000 ที่มุ่งเน้นไปที่ทรัพยากรมนุษย์ คือ เริ่มต้นจากการให้การฝึกอบรมและด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานแต่ไม่ได้ลงรายละเอียดเหมือน Baldrige มาตรฐานกำหนดว่า การจัดการบุคคลให้ปฏิบัติงานจะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตโดยอยู่บนพื้นฐานของการให้การศึกษา การฝึกอบรม ทักษะ และประสบการณ์ที่เหมาะสมมาตรฐานต่อไป ต้องการให้องค์กรพิจารณาระดับความสามารถที่พนักงานจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมหรือวิธีการอื่น ๆ เป็นแนวทางเพื่อให้เกิดความมั่นใจในสมรรถนะ การประเมินประสิทธิผลของการฝึกอบรมหรือการปฏิบัติการอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานมีความระมัดระวังงานของตนเองให้มีคุณภาพ นอกจากนั้นมาตรฐานยังกล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานจากจุดมาตรฐาน เพื่อจัดหาสถานที่ปฏิบัติงาน การใช้สอยอุปกรณ์ และการรองรับการบริการที่จำเป็นจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของผลผลิตเช่นเดียวกับการพิจารณา และการจัดการสภาพแวดล้อมการทำงาน ความปลอดภัย ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และปัจจัยสภาพแวดล้อม

ศิริพงษ์ เสาภายน (2557, หน้า 74) กล่าวถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทางของ Six Sigma มีคุณภาพข้อหนึ่งที่กำลังกล่าวถึงการทำงานเป็นทีม มีการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมในการเข้าร่วมทีมการฝึกอบรมและการพัฒนา ทักษะการให้รางวัลและการให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนพฤติกรรมที่จะส่งผลต่อ Six Sigma ผลของ Six Sigma มักจะมาจากการเปลี่ยนแปลงองค์การ การปรับกระบวนการทำงาน และพนักงานต้องการทำสิ่งที่แตกต่างบ้างทำความเข้าใจว่าการ

เปลี่ยนแปลงคนเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรต้องดำเนินการหลังจากที่ Six Sigma ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว

วัฒน์ บุญกอบ (2559, หน้า 2 - 3) กล่าวถึง การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์กลุ่มฮาร์วาร์ด การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์จะให้ความสำคัญกับเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพของคนในองค์กร เพราะการที่จะทำให้องค์กรมีผลประกอบการที่ดีขึ้น องค์กรจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ของบุคลากรในองค์กรให้เหมาะสม และเมื่อบุคลากรได้รับการตอบสนองที่ดี ก็จะเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้องค์กรเกิดภาวะอยู่ดีมีสุขทางสังคมขึ้นภายในองค์กร อันจะนำไปสู่คุณภาพและปริมาณงานที่ดีขึ้น

ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

วัฒน์ บุญกอบ (2559, หน้า 6 - 8) กล่าวว่า ในการบริหารองค์กรต่าง ๆ มนุษย์นับเป็นทรัพยากรสำคัญที่จำเป็นและต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์จำนวนมากในหลากหลายหน้าที่ เพราะทรัพยากรมนุษย์จะเป็นผู้สร้างสรรค์งานและเป็นผู้ให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เน้นคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพการพัฒนาและการรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้ทำงานให้กับองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนการออกจากวงการไปด้วยดีนั้นล้วนต้องอาศัยการจัดการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ที่ดี ดังนั้นการจัดการจัดหาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญกับการบริหารองค์กร ดังต่อไปนี้ คือ ทำให้มีบุคลากรทำงานที่เพียงพอและต่อเนื่อง ทำให้ได้คนดีและมีความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กร ทำให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้มีการบริหารค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของบุคลากร ทำให้เกิดการประเมินผลงานของบุคลากรที่เหมาะสมและสนับสนุนคนทำงานดี และทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนทำงานด้วยกันและคนทำงานกับผู้บริหาร

สมคิด บางโม (2562, หน้า 157) กล่าวว่า การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานนั้นได้มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นอย่างดี แต่ก็มีได้เป็นหลักประกันว่าบุคลากรผู้นั้นจะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้เพราะวิทยาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ การแข่งขันในตลาดมีเพิ่มขึ้นทุกวันฉะนั้นหน่วยงานจึงควรพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถใน

ขณะเดียวกันบุคลากรที่ทำงานอยู่แล้วต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเตรียมสำหรับความก้าวหน้าในตำแหน่งสูงขึ้นต่อไปในอนาคตด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580 (2561, หน้า 58 - 59) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กำหนดเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบริบทภารกิจ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีคนเก่ง ยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน หลักคุณธรรม จริยธรรม ละเอียดซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น เป็นมืออาชีพ และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กล่าวถึงสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 ด้านคุณภาพ พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นครูยุคใหม่ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้ มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีจิตวิญญาณความเป็นครู

องค์ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากร

บุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านการสร้างทีมงาน ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปฏิบัติงาน 2) ผู้บริหารมีการสร้างบุคลากรให้ทำงานเป็นทีมและให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง 3) ผู้บริหารมีการสร้างระบบงานและระบบการเรียนรู้ของบุคลากร 4) ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 5) ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ 6) ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมค่านิยมในโรงเรียน 7) ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้แก่บุคลากรในโรงเรียน 8) ผู้บริหารมีการสร้างความผูกพันให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน และ 9) ผู้บริหารมีการกำหนดสมรรถนะและความรู้ของบุคลากรเพื่อใช้ในการพัฒนา

สุริยา หัวหาญ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านครู ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) ครูต้องมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและใช้วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 3) สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
- 4) รู้จักใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ และ
- 5) ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสืบค้นข้อมูลจากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559) ได้ทำการศึกษาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ประกอบด้วย 13 ตัวแปร ได้แก่

- 1) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 2) ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการปฏิบัติงาน
- 3) พัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพสามารถประยุกต์จัดการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ
- 4) สนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
- 5) สร้างแรงจูงใจให้ครูมุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตวิญญาณของความเป็นครูสูง
- 6) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 7) ส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 8) สนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพระหว่างการทำงานด้วยกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อก้าวสู่การเรียนรู้โดยการนำตนเอง
- 9) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการสนับสนุนและนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยสอน
- 10) ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
- 11) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้รับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก
- 12) พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความยืดหยุ่นในเนื้อหาการเรียนการสอน
- 13) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา

อุดม ชูสิวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาแบบการพัฒนาระบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีรายละเอียด ดังนี้ มีการสร้างคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานโดยผู้บริหารหัวหน้างานสร้างความเข้าใจให้ทุกคนทราบวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน มีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน จัดให้มีการศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนางาน เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความยั่งยืน สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานโดยให้ครูเก่า ๆ มาเป็นที่ปรึกษา มีการพัฒนาครูบรรจุใหม่โดยจัดปฐมนิเทศ ให้ความรู้เสริมพลังทุกกลุ่มงาน มีการถ่ายทอด แนะนำ นิเทศกำกับติดตาม สร้างผู้รับช่วงต่ออย่างต่อเนื่องโดยใช้

กระบวนการจัดการความรู้ มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เยี่ยมชมเมื่อมีการดำเนินงานหรือมีกิจกรรม จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน มีการจัดระบบระเบียบ บรรยากาศในการปฏิบัติงานที่สะอาด สะดวกและปลอดภัย มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารข้อมูล ข่าวสารให้บุคลากรทราบอย่าง เป็นปัจจุบัน

ประเสริฐ สำเภารอด (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่ สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการสรรหา คัดเลือกบุคลากร 2) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากร 3) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร 4) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจ 5) การให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจและมีความก้าวหน้าอาชีพ และ 6) การให้ความสำคัญกับ ความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคลากร

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการ บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาศักยภาพครู ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ครู และบุคลากร มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่ 2) ครู และบุคลากร มีความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติหน้าที่ 3) ครู และบุคลากร มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมจริยธรรม 4) สถานศึกษา จัดการศึกษาที่ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินงาน

อร่าม วัฒนนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 2) โรงเรียนส่งเสริม บุคลากรให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) โรงเรียนส่งเสริมผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติตามวัฒนธรรมการ ทำงานที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ และ 4) โรงเรียนเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรโดยการพัฒนา ความสามารถและศักยภาพของแต่ละคน

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากรครูจากงานวิจัย สามารถนำมา
สังเคราะห์องค์ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากรครู ได้ดังนี้

ตาราง 5 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู	บุญยกูล ทัศถักี (2556)	สุริยา ท้าวหาญ (2558)	สมศรี พิมพ์พัฒนา (2559)	อุดม ชูสิวรรณ (2559)	ประเสริฐ สำเภารอด (2560)	ณัฐมนต์ ช่างเชิงคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	สรุปความดี
1. ส่งเสริมให้ ครู และบุคลากร มีความรู้ความสามารถ ในการ ปฏิบัติหน้าที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2. ส่งเสริมให้ครู และบุคลากร มี ความคิดสร้างสรรค์ นำ เทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือใน การวางแผนในการปฏิบัติหน้าที่	✓	✓	✓	✓		✓	✓	6
3. ส่งเสริมให้ครู และบุคลากร มี วินัย มีความรับผิดชอบ มีความ ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมจริยธรรม						✓	✓	2
4. ส่งเสริมให้ครูจัดการศึกษาที่ ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมาย สูงสุดในการดำเนินงาน						✓		1
5. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการ เรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี		✓	✓					2
6. สร้างแรงจูงใจให้ครูมุ่งมั่นใน การทำงาน มีจิตวิญญาณของ ความเป็นครู และมี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ	✓		✓	✓	✓		✓	5

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร	บุญกุล ทัดถึก (2556)	สุริยา ท้าวหาญ (2558)	สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559)	อดัม ชูติวารณ (2559)	ประเสริฐ สำเภารอด (2560)	ณัฐมนต์ ชาญเจิงคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	สรุปความถี่
7. ส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาและ แหล่งเรียนรู้จากท้องถิ่นเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน			✓					1
8. โรงเรียนให้ความสำคัญกับ การสรรหา คัดเลือกบุคลากร					✓			1
9. โรงเรียนให้ความสำคัญกับ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	✓		✓	✓	✓			4
10. โรงเรียนให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมและมีการมอบ อำนาจในการตัดสินใจ	✓				✓			2
11. การให้ความสำคัญกับความ ปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดี ของบุคลากร				✓	✓			2
12. ผู้บริหารมีการสร้างบุคลากร ให้ทำงานเป็นทีมและให้เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง	✓							1
13. ผู้บริหารมีการสร้าง วัฒนธรรม และค่านิยมใน โรงเรียน	✓							1

จากตาราง 5 การวิเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร
จากงานวิจัย พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร มี 13 ด้าน เมื่อพิจารณา
ความถี่ตั้งแต่ 3 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ ครู และบุคลากร มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติหน้าที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 2) ส่งเสริมให้ครู และบุคลากร มีความคิดสร้างสรรค์ นำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการ ในการปฏิบัติหน้าที่ 3) สร้างแรงจูงใจให้ครูมุ่งมั่น ในการทำงาน มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และ 4) โรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

ด้านการส่งเสริมนักเรียน

แนวคิดในการส่งเสริมนักเรียน

ภาวิตา ธาราศรีสุทฺธ และกัลป์ยมน อินทุสุต (2558, หน้า 5 - 6) กล่าวถึง การบริหาร วิชาการในสถานศึกษา จะดำเนินไปสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานได้สำเร็จ เพียงใด รับผิดชอบหรือไม่ขึ้นอยู่กับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และกระบวนการการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งบุคคลทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมประคับประคอง ร่วมควบคุมตรวจสอบ และร่วมประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 78 - 80) ได้กล่าวถึง จากวิสัยทัศน์ของ แผนการศึกษาชาติ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษ ที่ 21” นำไปสู่การกำหนดพันธกิจในการพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งมีเป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ 1) การอ่านออก 2) การเขียนได้ และ 3) การคิดเลขเป็น ส่วน 8Cs ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้าน การสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะ ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการ

รู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพ และ8)ทักษะการเรียนรู้ และควมามีเมตตา กรุณา คุณธรรม จริยธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 20 - 22) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สร้างคุณภาพทุนมนุษย์ สู้สังคมนาคตที่ยั่งยืน” นำไปสู่การกำหนดพันธกิจ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน และพันธกิจการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

Lorella, T. (2020) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนให้มีความเป็นเลิศ เป็นการส่งเสริมด้านความรู้ อารมณ์ และทางด้านกายภาพ จนประสบความสำเร็จตามความถนัดเฉพาะของนักเรียนโดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในขณะที่ความเป็นเลิศในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนควรวัดจากเกณฑ์ที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การดำเนินการ วางแผน สนับสนุน ในการพัฒนา นักเรียนให้มี ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้

องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน

สุรียา หัวหาญ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านนักเรียน ประกอบ 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) นักเรียนมีความรู้ ความสามารถรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมผ่านการประเมินในระดับชาติ 2) สามารถใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารได้ดี 3) มีคุณธรรม จริยธรรม 4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จอย่างเหมาะสม และ

5) มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีทั้งของไทยและนานาชาติ

อุดม ชูสิ่ววรรณ (2559) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ผลการวิจัยพบว่าการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารสร้างความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ ค่านิยม ในการบริหารโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบัน ในการกำหนดหลักสูตรต่าง ๆ เช่นห้องเรียนพิเศษ เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมต่างชาติหลากหลายชาติหลายภาษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน มีการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียน มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนนำข้อมูลด้านผลการเรียนข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง นักเรียน ผู้เกี่ยวข้อง มาวางแผนเพื่อยกระดับคุณภาพให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สมศรี พิมพ์พิพัฒน์ (2559) ได้ทำการศึกษากาการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถเต็มตามศักยภาพ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามารถด้านการอ่าน การคิด และการแก้ปัญหาเป็น 2) พัฒนาผู้เรียนมีความสามารถทางการคิดอย่างเป็นระบบ 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับจากชุมชน ท้องถิ่นและสังคมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างต่อเนื่อง 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือแห่งการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนสหกิจ ที่มีผลงานวิชาการดีเด่น

ณัฐมนต์ ชาญเชิงคำ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย 14 ตัวแปร ได้แก่

- 1) นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 2) นักเรียนมีความตระหนักเห็นความสำคัญการเรียนรู้อย่างจริงจัง
- 3) นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ
- 4) นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์
- 5) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- 6) นักเรียนพัฒนาสมรรถนะทั้ง 5 ด้านตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างครบถ้วน
- 7) นักเรียนปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตยและให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
- 8) นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- 9) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม 12 ประการ
- 10) นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก
- 11) นักเรียนรู้จักแบ่งเวลาในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
- 12) นักเรียนใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาในการเรียนรู้ได้อย่างคุ้มค่า
- 13) นักเรียนพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างคุณค่าให้ตนเองตามเป้าหมายที่กำหนด
- 14) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดีจากการทดสอบ O-net และ NT

อร่าม วัฒนะ (2561) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านคุณภาพนักเรียน ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่

- 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 2) นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 3) นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) นักเรียนมีผลการทดสอบคุณภาพระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) สูงกว่าประเทศ
- 5) นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างสร้างสรรค์
- 6) โรงเรียนมีผลการเปรียบเทียบผลการเข้าสอบเข้าศึกษาต่อระดับทุกปีการศึกษา และ
- 7) โรงเรียนมีผลการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนกับโรงเรียนในสังกัดหรือในเขตบริการเดียวกัน

บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1) ความเป็นมาตรฐานสากล และ
- 2) คุณลักษณะความเป็นไทย

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียนจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมนักเรียน ได้ดังนี้

ตาราง 6 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน	สุรียา ท้าวทัญญ (2558)	อุดม ชูสุวรรณ (2559)	สมศรี พิมพ์พัฒน์ (2559)	ณัฐมนต์ ช่างูญเชิงคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562)	สรุปความถี่
1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสามารถด้านการ อ่าน การคิด และการแก้ปัญหาเป็น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. พัฒนาผู้เรียนมีความสามารถทางการ คิดอย่างเป็นระบบ และตามสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน			✓	✓	✓		3
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับ จากชุมชน ท้องถิ่นและสังคมมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	✓		✓				2
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการ พัฒนาตนเองและสร้างสรรค์ผลงานได้ อย่างต่อเนื่อง	✓		✓	✓	✓		4
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการ เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม			✓	✓			2
6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือแห่งการ เรียนรู้			✓				1
7. ส่งเสริมให้ผู้ใช้อังกฤษและ ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสาร	✓	✓			✓	✓	4

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน	สุริยา ท้าวหาญ (2558)	อุดม ชูสุวรรณ (2559)	สมศรี พิมพ์พัฒนา (2559)	ณัฐมนตรี ชาญเงินคำ (2560)	อร่าม วัฒนะ (2561)	บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562)	สรุปความถี่
8. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน และปฏิบัติตนตามหลัก ประชาธิปไตย	✓			✓		✓	3
9. ส่งเสริมห้องเรียนพิเศษในการพัฒนา ความสามารถของนักเรียน		✓					1
10. ส่งเสริมให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก				✓			1

จากตาราง 6 การวิเคราะห์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน จากงานวิจัย พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการส่งเสริมนักเรียน มี 10 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ ตั้งแต่ 3 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสามารถด้านการอ่าน การคิด และการแก้ปัญหาเป็น 2) พัฒนาผู้เรียนมีความสามารถทางการคิดอย่างเป็นระบบ และตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างต่อเนื่อง 4) ส่งเสริมให้ผู้ใช้อังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสาร และ 5) ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน และปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

พิมพ์ร ไชยตา (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร 3) ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร 4) โครงสร้างองค์กร 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน และ 6) บรรยากาศองค์กร

สุทธนา อ้นเกียรติพงษ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีจำนวนตัวแปร 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านโรงเรียน 2) ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ 3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร 2) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 3) บรรยากาศของสถานศึกษา 4) คุณภาพการสอนของครู 5) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 6) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 7) พฤติกรรมมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 8) เจตคติต่อสถานศึกษา และ 9) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร 3) ปัจจัยด้านครู และ 4) ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน

วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู และ 3) ปัจจัยด้านนักเรียน

นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน และ 3) ปัจจัยด้านสถานศึกษา

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) บรรยากาศโรงเรียน 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) โครงสร้างองค์การ 5) ลักษณะครูและบุคลากร 6) ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ และ 7) ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ได้ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหาร สู่ความเป็นเลิศ	ผู้วิจัย							
	ทิเมพร ไชยดา (2552)	สุทธนา อ้นเกียรติพงษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	ศุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)	วัชรพงษ์ นามมะโน (2558)	นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561)	สรุปความถี่
1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3. ปัจจัยด้านสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓		✓	6
4. ปัจจัยด้านนักเรียน						✓		1

ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหาร สู่ความเป็นเลิศ	พิมพ์ร ไซเตา (2552)	สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	สุภาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรกิจตร (2556)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)	วัชรพงษ์ นวมมะโน (2558)	นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561)	สรุปความถี่
5. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	✓	✓						3
6. ปัจจัยด้านการระดมทรัพยากร ทางการศึกษา			✓					1
7. ปัจจัยด้านการจัดกระบวนการ เรียนการสอน				✓	✓			2
8. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน	✓				✓			2
9. ปัจจัยด้านเจตคติต่อ สถานศึกษา	✓		✓					2

จากตาราง 7 การสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จากงานวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มี 9 ปัจจัย เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 3 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร 3) ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มาเป็นตัวแปรพยากรณ์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ความหมายของปัจจัยด้านผู้บริหาร

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง ลักษณะทางชีวสังคมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ตัวกำหนดองค์ประกอบสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงาน ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และการอบรมทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร

วารุณี ลักษณ์โชคดี (2560, หน้า 104 - 105) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่ดีประสบความสำเร็จมักมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม สามารถบริหารงานโดยสร้างการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเป็นที่เคารพไว้วางใจ เป็นที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจ ร่วมลงมือปฏิบัติงานกับครู เป็นแบบอย่างในการทำงานและการปฏิบัติตน มีมนุษยสัมพันธ์สร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู ไม่สร้างความขัดแย้งแตกแยก รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานชุมชนภายนอก โรงเรียน มีการกำกับติดตามประเมินผล และมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการบริหารงาน และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารในการมีภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีพฤติกรรมยอมรับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร และมีความสามารถในการสื่อสาร ส่งผลให้มีการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสบความสำเร็จ

องค์ประกอบปัจจัยด้านผู้บริหาร

พิมพ์พร ไชยตา (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่

ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร 2) ปัจจัยด้านลักษณะชีวสังคมของผู้บริหาร 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร 4) ปัจจัยด้านวิสัยของผู้บริหาร และ 5) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เอกชน พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร และ 2) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร โดยมีคุณลักษณะที่ส่งผลต่อองค์ประกอบดังกล่าว คือการที่ผู้บริหารจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลได้จะต้องเป็นผู้มีกระบวนการสื่อสารและการจัดการข้อมูลรวมทั้งมีการสร้างแนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์การและการมีคุณลักษณะชีวสังคมที่ดีโดยคุณลักษณะด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านชีวสังคมประกอบด้วยคุณลักษณะในเชิงวิชาการมีความรู้ และความคิดเชิงสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีพฤติกรรมยอมรับการเปลี่ยนแปลง ส่วนความเป็นมืออาชีพในการบริหารจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงวิชาการเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน คุณลักษณะผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารซึ่งประกอบด้วยการมีวิสัยทัศน์ และความเป็นมืออาชีพในการบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากจนสามารถกำหนดทิศทางในอนาคตได้ และต้องสามารถบริหารจัดการอย่างมืออาชีพด้วยการวางแผนที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย รวมทั้งบริหารบุคลากรโดยคัดเลือกบุคคลให้เหมาะกับงานและมีคุณภาพการบริหารด้วยการสร้างทีมงานที่ดี นำระบบการบริหารที่ทันสมัย และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาที่รับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะดังกล่าว จะช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมผู้นำ 2) วิสัยทัศน์ผู้บริหาร และ 3) บรรยากาศโรงเรียน

นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร และ 2) ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

จากการศึกษาองค์ประกอบปัจจัยด้านผู้บริหารจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยด้านผู้บริหารได้ดังนี้

ตาราง 8 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	พิมพ์ร ไซยตา (2552)	สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)	วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558)	นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2560)	สรุปความถี่
1. ด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2. ด้านกระบวนการบริหาร		✓						1
3. ด้านลักษณะชีวสังคมของผู้บริหาร		✓		✓				2
4. ด้านวิสัยของผู้บริหาร		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
5. ด้านการติดต่อสื่อสาร		✓		✓				2
6. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน					✓			1

ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	พิมพ์ร ไซยตา (2552)	สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)	วีชรพงษ์ น่วมมะโน (2558)	นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2560)	สรุปความถี่
7. ด้านการกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของนักเรียน					✓			1
8. ด้านบรรยากาศโรงเรียน						✓		1

จากตาราง 8 การสังเคราะห์ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จากงานวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มี 8 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 2 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมของผู้บริหาร 2) ด้านลักษณะชีวสังคมของผู้บริหาร 3) ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และ 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ปัจจัยด้านครูและบุคลากร

ความหมายของปัจจัยด้านครูและบุคลากร

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง ลักษณะทางชีวสังคมของครูที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ตัวกำหนดองค์ประกอบทางสถานภาพส่วนตัวครู ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ที่ส่งผลต่อความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและเป็นระบบ

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ความรู้สึกทางจิต ทางอารมณ์ หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน ที่ผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติงาน ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ องค์การที่บุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงานสูง ย่อมนำพาองค์การให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ความ

พึงพอใจในการทำงานของครู คือ การที่ครูมีขวัญกำลังใจที่ดี ได้รับการยอมรับในความสามารถ ให้มีส่วนร่วมในการบริหาร หรือแสดงความคิดเห็น มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูให้มีความก้าวหน้าในด้านของความรู้ ทักษะ หรือวิชาชีพ มีอิสระในการทำงาน และมีความผูกพันของกลุ่มในที่ทำงาน

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) กล่าวถึง การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารควบคุม กำกับ และติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน 3) ผู้บริหารอ่านวารสารต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบแนวคิดและกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียน 4) ครูและบุคลากรพึงพอใจในวิธีการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน 5) ครูและบุคลากรมีความตั้งใจทำงานด้วยความรับผิดชอบ 6) ผู้บริหารให้การช่วยเหลือเมื่อครูประสบปัญหา 7) ผู้บริหารค้นหาและใช้วิธีปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อเน้นความเป็นเลิศ และ 8) ผู้บริหารให้เกียรติเพื่อร่วมงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

วารุณี ลัภนโชคดี (2560, หน้า 105) กล่าวถึง ปัจจัยเกี่ยวกับครูที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย ความรู้และประสบการณ์ของครู ครูที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ตรงกับรายวิชาที่สอน และมีประสบการณ์การสอนจะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์มากสามารถเป็นที่ปรึกษา เป็นต้นแบบ และเป็นตัวอย่างแก่ครูรุ่นน้องได้ทั้งในด้านของการสอนและ การทำงาน คุณลักษณะของครู ได้แก่ ความพร้อม มีจิตวิญญาณครู ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความเสียสละ ความทุ่มเทในการจัดการเรียนการสอนและ การทำงาน ความเอาใจใส่นักเรียน ความเข้าใจหลักสูตรและเทคนิค การสอน การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน การดูแล และเข้าใจความแตกต่างของนักเรียน การเป็นแบบอย่าง ความรักผูกพันกับโรงเรียน ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความตระหนักรู้หน้าที่ ความร่วมมือกับโรงเรียน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนรู้จักและเข้าใจนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการยอมรับ และมีความสุขที่ได้เรียน (safe environment) จึงตั้งใจและทุ่มเทกับการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ความผูกพันของครูกับชุมชน ครูในโรงเรียนไม่ใช่ครูในชุมชนท้องถิ่น จะขาดความรัก ความผูกพัน ไม่คุ้นเคยกับชุมชน และมีเป้าหมายในการขอย้ายจึงไม่ทุ่มเทกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด รวมถึงการพัฒนาครู

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) กว้าวถึง ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง เจตคติ หรือความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อองค์กรในการปฏิบัติงานในองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ค่านิยม และวัตถุประสงค์อย่างเต็มที่ที่จะทุ่มเทพลังในการทำงานเพื่อองค์กร โดยมีตัวบ่งชี้สำคัญ ได้แก่

- 1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียน
- 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการทำงาน
- 3) ผู้บริหาร และครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพครู
- 4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมุ่งปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมากกว่าความสำเร็จส่วนตัว
- 5) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรยอมรับในมาตรฐานการปฏิบัติงานที่หน่วยงานกำหนด
- 6) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเต็มใจในการทำงานแม้เป็นงานที่นอกเหนือความรับผิดชอบ
- 7) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเต็มใจปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเวลาที่กำหนดแม้ไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นพิเศษ

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง คุณลักษณะทางชีวสังคมของครู ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ตลอดจนความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของครู และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู ที่ส่งผลต่อคุณภาพของครู และคุณภาพการจัดการเรียนสอน

องค์ประกอบปัจจัยด้านครูและบุคลากร

พิมพ์ร ไชยตา (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) ความผูกพันต่อองค์กร

สุทธนา อ้นเกียรติพงษ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะทางชีวสังคมของครู 2) คุณภาพการสอนของครู 3) ความพึงพอใจในการทำงานของครู และ 4) การเสริมพลังอำนาจของครู

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เอกชน พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 1) คุณภาพการสอนของครู 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 3) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู และ 4) เจตคติต่อสถานศึกษา

สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ด้านชีวทางสังคมที่ดี ด้านประสบการณ์ในการสอน ตำแหน่งหน้าที่ทางวิชาการในปัจจุบันรวมทั้งความตั้งใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาความเป็นมืออาชีพของครู ประกอบด้วย องค์ประกอบด้วยพฤติกรรมการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คุณภาพการสอน การจัดการเรียนการสอน และมีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา และมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหาร จากคุณลักษณะของครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนควรประกอบด้วย บุคลิกลักษณะของครู ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอน และความสามารถในการบูรณาการเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสภาพสังคมบนพื้นฐานความรับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีคุณลักษณะ และความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามคุณลักษณะที่ดีเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาดี ครูผู้สอนย่อมปรับปรุงและพัฒนาตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่ดี

วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) คุณภาพการสอนของครู 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู และ3) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู

นุญกร บันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) คุณภาพการสอนของครู 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครู และ3) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1)การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และ2) ความผูกพันต่อองค์กร

จากการศึกษาองค์ประกอบปัจจัยด้านครูและบุคลากรจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยด้านครูและบุคลากรได้ ดังนี้

ตาราง 9 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ ส่งต่อการบริหารสู่ความ เป็นเลิศ	พิมพ์ร ไซยตา (2552)	สุพธนา อินเกียรติพงษ์ (2552)	วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จร จิตร (2556)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)	วัชรพงษ์ น่วมเมธวิน (2558)	นฤกร ปิ่นพุ่มโพธิ์ (2561)	สรุปความถี่
1. ความผูกพันต่อองค์กร	✓		✓	✓	✓			4
2. คุณลักษณะทางชีวสังคมของ ครู		✓		✓				2
3. คุณภาพการสอนของครู		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
4. ความพึงพอใจในการทำงาน ของครู		✓	✓			✓	✓	4
5. การเสริมพลังอำนาจของครู		✓						1
6. การได้รับการสนับสนุนทาง สังคมของครู			✓			✓	✓	3
7. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน				✓				1
8. ภาวะผู้นำของครู				✓				1

จากตาราง 9 การสังเคราะห์ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จากงานวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มี 8 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ตั้งแต่ 2 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความผูกพันต่อองค์กร 2) คุณลักษณะทางชีวสังคมของครู 3) คุณภาพการสอนของครู 4) ความพึงพอใจในการทำงานของครู และ 5) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู

ปัจจัยด้านสถานศึกษา

ความหมายของปัจจัยด้านสถานศึกษา

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง บรรยากาศในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ความเข้าใจหรือความรู้สึกของบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกื้อหนุนการทำงานซึ่งจะเป็นแรงจูงใจและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกในการทำงานร่วมกันและสร้างความร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นไปสู่ผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรและโรงเรียน

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง วัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ความเชื่อค่านิยม ที่ยึดถือสืบทอดต่อ ๆ กันมาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดเป็นพฤติกรรม การกระทำที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนซึ่งมีลักษณะของวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นเลิศ ได้แก่ การนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการศึกษา การมุ่งเน้นการเรียนรู้ขององค์การและของบุคคล การให้ความสำคัญกับผู้สอน เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารที่มีความคล่องตัว การมุ่งเน้นอนาคต การจัดการเพื่อนำไปสู่นวัตกรรม การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง ความรับผิดชอบต่อสังคม การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่า และ มุมมองในเชิงระบบ

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) กล่าวถึง สื่อและเทคโนโลยี หมายถึง การพัฒนาและการใช้สื่อและเทคโนโลยีด้วยการกำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการสร้างสื่อและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยมีตัวบ่งชี้ สำคัญ ได้แก่ 1) มีการวางแผน จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา 2) มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน 3) จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน 4) มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ 5) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีของครู และ 6) มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การมีกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีโครงสร้างในการทำงานที่เหมาะสม คล่องตัว ชัดเจน มีสื่อเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำงาน มีบรรยากาศในการทำงานของ

บุคลากรที่ดี ตลอดจนการมีวัฒนธรรมสถานศึกษาเน้นความเป็นเลิศ จนนำไปสู่การบริหารสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ

องค์ประกอบปัจจัยด้านสถานศึกษา

พิมพ์ร ไชยตา (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม 2) โครงสร้างองค์การ และ3) บรรยากาศองค์การ

สุทธนา ยันเกียรติพงษ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) โครงสร้างโรงเรียน 2) กระบวนการบริหาร 3) บรรยากาศภายในโรงเรียน และ4) วัฒนธรรมโรงเรียน

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1)บรรยากาศของสถานศึกษา

สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย กระบวนการสร้างทีมงาน ด้านการวิเคราะห์และกำหนดลักษณะทีมงานที่สอดคล้องกับลักษณะงาน มีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการทำงานด้วยความตระหนักในสำคัญของการมีส่วนร่วมและการให้ความช่วยเหลือชุมชน มีการจัดระบบบริหารที่ตระหนักในนโยบาย บทบาทหน้าที่การบริหารให้สอดคล้องกับบริบทของ องค์การ รวมทั้งการบริหารให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาโดยสร้างองค์การ การสร้างบรรยากาศในองค์การ การจัดหาและใช้เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำและการคิดอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ แบบมีส่วนร่วม บริหารเชิงวิชาการมีระบบและมีกระบวนการตัดสินใจที่ตีรวมทั้งมีระบบ การสั่งการที่สร้างความสมานฉันท์ และให้การสนับสนุนในการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผลของสถาบัน ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารที่มุ่งให้เกิดคุณภาพด้วยกระบวนการที่มีความ

มุ่งมั่นในการทำงาน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอก สร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา จะเห็นได้ว่าการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่ หลากหลาย ด้วยการบริหารทั้งครูและบุคลากรให้ร่วมมือกันดำเนินงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์มีเป้าหมายเดียวกันบนพื้นฐานทรัพยากรที่มี และสร้างความเป็นธรรมในการได้รับผลตอบแทน

นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ 2) วัฒนธรรมของสถานศึกษา

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การสื่อสาร 2) การมีส่วนร่วม 3) การให้บริการแก่ชุมชน 4) งบประมาณ 5) สื่อและเทคโนโลยี และ 6) โครงสร้างองค์การ

จากการศึกษาองค์ประกอบปัจจัยด้านสถานศึกษาจากงานวิจัย สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยด้านสถานศึกษาได้ ดังนี้

ตาราง 10 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ							สรุปความถี่
	พิมพ์พร ไชยตา (2552)	สุพธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552)	วินเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552)	สุตาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556)	นฤกร บันพุ่มโพธิ์ (2561)	ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562)		
1. สภาพแวดล้อมโรงเรียน	✓						✓	2
2. โครงสร้างโรงเรียน	✓	✓		✓			✓	4
3. บรรยากาศภายในโรงเรียน	✓	✓	✓	✓				4
4. วัฒนธรรมโรงเรียน		✓					✓	2
5. กระบวนการบริหาร		✓		✓				2
6. สื่อและเทคโนโลยี				✓			✓	2
7. การมีส่วนร่วม							✓	1
8. การสื่อสาร							✓	1
9. การให้บริการชุมชน							✓	1
10. งบประมาณ							✓	1

จากตาราง 10 การสังเคราะห์ปัจจัยด้านโรงเรียนที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ จากงานวิจัย พบว่า ปัจจัยสถานศึกษาที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มี 10 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ ตั้งแต่ 2 ความถี่ ขึ้นไป สรุปได้ว่ามีปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมโรงเรียน 2) โครงสร้างโรงเรียน 3) บรรยากาศภายในโรงเรียน 4) วัฒนธรรมโรงเรียน 5) กระบวนการบริหาร และ 6) สื่อและเทคโนโลยี

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

องค์ประกอบของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

พิมพ์ ไชยตา (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของชุมชน

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยสังคม 3) ปัจจัยการเมือง 4) ปัจจัยเทคโนโลยี และ 5) ปัจจัยผู้ประกอบการและชุมชน

รัตนา กาญจนพันธ์ุ (2557, หน้า 164 - 165) ได้กล่าวถึง งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล่าวคือ โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน แรงงาน ทรัพยากรต่าง ๆ จากชุมชน และชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน ด้วยการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วม คือ การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานการสนับสนุนส่งเสริม การประสานงาน และการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ 2) การสื่อสาร คือ การที่โรงเรียนมีนโยบายเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้การดำเนินงานของโรงเรียนว่าได้ทำอะไรบ้างในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่บุตรหลานและประชาชนในชุมชน โดยมีการวางแผนและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่าง

โรงเรียนผู้ปกครองและชุมชน และ3) การให้บริการแก่ชุมชน คือ การที่โรงเรียนให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนตามศักยภาพของโรงเรียน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ ด้านเครื่องใช้ ด้านความรู้ ด้านสวัสดิการ และด้านบุคลากร รวมถึงเรื่อง ๆ ที่ชุมชนร้องขอความช่วยเหลือ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

วารุณี ลัทธิโชคดี (2560, หน้า 105) กล่าวถึง ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา จะต้องมีการประสานงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในโรงเรียน หน่วยงาน ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างทั่วถึง

กันตพัฒน์ มณฑา (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 2) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และ3) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของผู้ปกครอง

Mriogo M. & Roger, R., (2021) ได้ทำการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อผลงานด้านวิชาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในแทนซาเนีย พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพ การมีอยู่ของญาติที่เรียนอยู่ที่บ้าน แรงจูงใจของนักเรียน ความยากลำบากในชีวิต การขาดคำแนะนำและผลกระทบทางเพศ ส่งต่อการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานการสนับสนุนส่งเสริม การประสานงาน และการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษา ตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชน และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา จนนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านครู อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ส่วนปัจจัยด้านนักเรียนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาบุคลากร อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารและสนับสนุนโรงเรียน ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร มีประสิทธิภาพการทำงาน ร้อยละ 71.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ในการทำนาย ร้อยละ 29.80 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วรารณณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .05

4. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านโรงเรียนด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการ บริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ และปัจจัยด้านนักเรียน ไม่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

ปกาวี ตั้งดวงดี (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ ของนักเรียนกรณีศึกษา โรงเรียนประถมสวนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มที่มีคุณลักษณะความกระตือรือร้นและความอดทน กลุ่มเทคโนโลยีและการสื่อสาร และกลุ่ม ความเข้มงวด มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร สถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วยตัวแปรปัจจัยผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ปัจจัยครูผู้สอน ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนของครู ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และด้านการได้รับการสนับสนุน ทางสังคมของครู และปัจจัยสถานศึกษา ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และด้าน วัฒนธรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ได้แก่ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารสนับสนุน ด้านการ พัฒนาบุคลากร และด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหาร ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านคุณภาพการสอนของครู ด้านความพึงพอใจในการ ทำงานของครู ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และ ด้านวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.401 – 0.833 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกตัวแปรเช่นกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.602 – 0.814 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษาเท่ากับ 0.814 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่ำที่สุด คือ ด้านคุณภาพการสอนของครูเท่ากับ 0.602

4. สมการพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 นำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านวัฒนธรรมสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ 0.375 ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ 0.210 ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ 0.165 และด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ 0.143 สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 74

ประสาธ อิศรปรีดา และธีรประภา ทองวิเศษ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน: รูปแบบเชิงทฤษฎี การวัดและปริทัศน์งานวิจัย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมสัมพันธ์ภาพเชิงบวกของผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัย

จิตรภรณ์ สามไชย (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41ในภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศต่ำสุด คือ ด้านการนำองค์กร รองลงมา คือ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ และด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 คือ 1) ควรวางแผนกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียน 2) ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 3) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ควรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้องชัดเจนและเข้าถึงได้สะดวก 5) ควรจัดทำเกณฑ์และขั้นตอนในการประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใสและยุติธรรม 6) ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามสมรรถนะที่สอดคล้องกับพันธกิจและแผนปฏิบัติการ และ 7) ควรกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบ

วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านลักษณะของบุคคล ด้านลักษณะขององค์กร ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และด้านลักษณะสภาพแวดล้อม

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ปัจจัยการบริหารแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในทุกด้าน

4. ปัจจัยการบริหารในภาพรวมสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้โดยพบว่า มีปัจจัยเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด เรียงลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของบุคคล

ยุพิน บุญประเสริฐ ฐิติพงศ์ เหลืองสุวรรณ วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ และรุ่งทิวา กองสอน (2562) ได้ทำการศึกษา แนวทางสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า การยกระดับการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับประเทศที่มีการศึกษาสูงนั้น ควรมีการพัฒนาคุณภาพครูทั้งความรู้และสมรรถนะ โดย 1)การสร้างระบบครูผู้เชี่ยวชาญเป็น Coach 2)การผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการสอนอย่างยอดเยี่ยม 3)การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครู 4)เน้นให้ครูเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากประสบการณ์สะสมซึ่งกันและกัน และ5)การสร้างแรงบันดาลใจจุดไฟพลังครู

กรกต พรหมประโคน (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดประสิทธิผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษาผ่านวัฒนธรรมองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผ่านความผูกพันต่อองค์กรโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และวัฒนธรรมองค์กร มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษาผ่านความผูกพันต่อองค์กรโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิญญาภัทร์ สุภาศิริธนานนท์ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

พิพัฒน์ ไม้แก้ว และสธิพร เซาว์นชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก

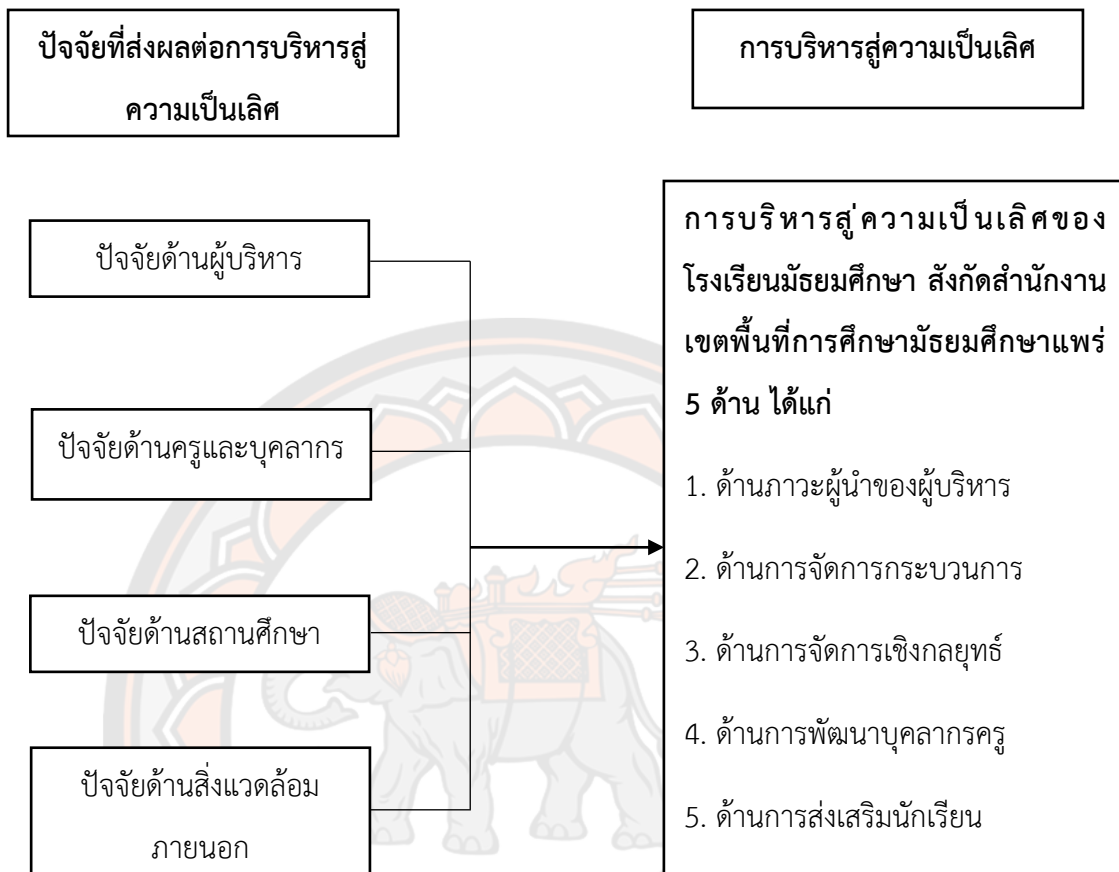
Farooq, M.S., Chaudhry, A.H. & Berhanu, G. (2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และการศึกษาของผู้ปกครอง ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

Rohani, B.I. M. & Andrew Lim, M.Y. (2021) ได้ทำการศึกษา ความเป็นเลิศทางภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะเชิงบวก คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ และคุณลักษณะความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ส่งผลต่อนักเรียน

Muhammad, S., Putu, S. & Rihab, W.D. (2021) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารที่ดี มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้บังคับบัญชาและให้คำแนะนำ รวมไปถึงประเมินกิจกรรมทางการศึกษาทั้งหมดที่ดำเนินการในโรงเรียนเพื่อกำกับดูแล และส่งเสริมให้ครูดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน

Nurdin, K., Mariani, & Dodi, I. (2021) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและวิธีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในรัฐลู่หู่ พบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหารโรงเรียน ความร่วมมือกันของบุคลากรกรในโรงเรียน และความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยออกแบบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน และข้าราชการครู จำนวน 713 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 745 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และข้าราชการครู จำนวน 222 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมทั้งสิ้น จำนวน 254 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 แสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและข้าราชการครูสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

สถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1. โรงเรียนนารีนรัตน์จังหวัดแพร่	4	152	4	47
2. โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่	5	155	5	48
3. โรงเรียนเมืองแพร่	1	15	1	5
4. โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา	1	18	1	6
5. โรงเรียนท่าข้ามวิทยาคม	0	16	0	5
6. โรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม	1	14	1	5
7. โรงเรียนร่องกวางอนุสรณ์	3	48	3	15
8. โรงเรียนสองพิทยาคม	3	43	3	13
9. โรงเรียนเวียงเทพวิทยา	0	11	0	3
10. โรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม	1	25	1	8
11. โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์	3	46	3	14
12. โรงเรียนบ้านกาศประชานุเคราะห์	1	13	1	4
13. โรงเรียนวิไลเกียรติอุปถัมภ์	2	36	2	11
14. โรงเรียนลองวิทยา	3	61	3	19
15. โรงเรียนวังชันวิทยา	3	41	3	13
16. โรงเรียนสรอยเสรีวิทยา	1	19	1	6
รวม	32	713	32	222

ที่มา: งานอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ณ วันที่ 5 มกราคม 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ แบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย จำนวน 32 ข้อ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ
2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากร จำนวน 11 ข้อ
3. ปัจจัยด้านสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ในส่วนของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 38 ข้อ ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการจัดการกระบวนการ จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ จำนวน 8 ข้อ

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรครู จำนวน 8 ข้อ

5. ด้านการส่งเสริมนักเรียน จำนวน 6 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศและองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร 3) ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ส่วนตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการจัดการกระบวนการ 3) ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรครู และ 5) ด้านการส่งเสริมนักเรียน

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำ

5. หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความและหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 อาจารย์ ดร.สถิรพร เซาว์นชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

5.2 ดร.दनัยรัตน์ กาศเกษม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาศประชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

5.3 นางสาวมณฑารพ กาศเกษม ศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง มีดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อความนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของผลคะแนนผลการตัดสินข้อความของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้อง ของข้อความกับเนื้อหา มีดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่าข้อความนั้นวัดได้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่าข้อความนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

กำหนดค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ค หน้า 148)

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของปัจจัยด้านผู้บริหาร ในระดับ 0.862 ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ในระดับ 0.906 ปัจจัยด้านสถานศึกษา ในระดับ 0.880 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ในระดับ 0.913 และการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ในระดับ 0.985 (ผลการหาความเชื่อมั่น อยู่ในภาคผนวก ง หน้า 155)

8. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยนเรศวร ไปติดต่อขออนุญาตและประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 254 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 254 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121)

2.1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความว่า การปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความว่า การปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความว่า การปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความว่า การปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความว่า การปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550, หน้า 144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 ขึ้นไปถือว่ามีความสัมพันธ์กัน ในระดับ สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61– 0.80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กัน ในระดับ ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41- 0.60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กัน ในระดับ ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21- 0.40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กัน ในระดับ ค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 ลงมาถือว่ามีความสัมพันธ์กัน ในระดับ ต่ำ

4. การทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) ของตัวแปรพยากรณ์ ด้วยการวิเคราะห์ค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548, หน้า 182 - 183) ดังนี้

ค่า Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์มีความเป็นอิสระต่อกัน

ค่า Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์มีความเป็นอิสระต่อกัน

5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Linear Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 5 ผลการค้นหาค่าตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ใช้ตารางประกอบการบรรยายโดยมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X_1	แทน ปัจจัยด้านผู้บริหาร
X_2	แทน ปัจจัยด้านครูและบุคลากร
X_3	แทน ปัจจัยด้านสถานศึกษา
X_4	แทน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก
Y	แทน การบริหารสู่ความเป็นเลิศ
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ
R^2	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจหาคูณ
R^2_{adj}	แทน ค่า R^2 ที่ปรับแก้แล้ว

SE_{est}	แทน ค่าที่แสดงระดับของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดมาพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์
B	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยสำหรับแต่ละตัวแปร
A	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์
$\hat{Y}$	แทน สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
$\hat{Z}_y$	แทน สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา

สภาพทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
n = 254		
1. เพศ		
ชาย	80	31.50
หญิง	174	68.50
รวม	254	100

สภาพทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง	
	n = 254	
	จำนวน	ร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	32	12.60
ครู	222	87.40
รวม	254	100
3. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	60	23.60
5 - 10 ปี	38	15.00
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	156	61.40
รวม	254	100
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	110	43.30
ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป	144	56.70
รวม	254	100

จากตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 เพศหญิง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 ตำแหน่งครู จำนวน 222 คน คิดเป็น ร้อยละ 87.40 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 ประสบการณ์

การทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 และวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม

ปัจจัย ที่	รายการ	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ปัจจัยด้านผู้บริหาร	4.21	0.54	มาก	3
2	ปัจจัยด้านครูและบุคลากร	4.33	0.50	มาก	1
3	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	4.27	0.57	มาก	2
4	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	4.14	0.62	มาก	4
	รวม	4.24	0.48	มาก	-

จากตาราง 13 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ข้อ	ปัจจัยด้านผู้บริหาร	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้บริหารมีความรู้ทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา	4.17	0.67	มาก	4
2	ผู้บริหารเลือกใช้นวัตกรรมทางการบริหารในการบริหารสถานศึกษา	4.00	0.76	มาก	6
3	ผู้บริหารใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ	4.07	0.78	มาก	5
4	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป	4.52	0.55	มากที่สุด	2
5	ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา	4.30	0.71	มาก	3
6	ผู้บริหารดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม	3.88	0.98	มาก	7
7	ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรทางการบริหารการศึกษา	4.54	0.63	มากที่สุด	1
รวม		4.21	0.54	มาก	-

จากตาราง 14 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรทางการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร

ข้อ	ปัจจัยด้านครูและบุคลากร	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ครูและบุคลากรมีคุณลักษณะเฉพาะที่ สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน	4.48	0.61	มาก	4
2	ครูและบุคลากรมีประสบการณ์ในการ จัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.44	0.55	มาก	5
3	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจใน ความสำเร็จของสถานศึกษา	4.55	0.60	มากที่สุด	3
4	ครูและบุคลากรมีความตั้งใจในการ ทำงาน	4.57	0.53	มากที่สุด	2
5	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจใน วิชาชีพครู	4.71	0.50	มากที่สุด	1
6	ครูและบุคลากรยอมรับในมาตรฐานการ ปฏิบัติงานตามที่กำหนด	4.38	0.61	มาก	6
7	ครูและบุคลากรเต็มใจในการทำงานที่ นอกเหนือความรับผิดชอบ	4.21	0.67	มาก	8
8	ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีในการ ปฏิบัติงาน	3.96	0.85	มาก	11
9	ครูและบุคลากรได้รับการยอมรับใน ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.28	0.70	มาก	7
10	ครูและบุคลากรได้รับการช่วยเหลือจาก ผู้บริหารเมื่อมีปัญหา	3.99	0.91	มาก	10
11	ผู้บริหารให้เกียรติครูและบุคลากรทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน	4.03	1.05	มาก	9
รวม		4.33	0.50	มาก	-

จากตาราง 15 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูและบุคลากร มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา ได้แก่ ครูและบุคลากร มีความตั้งใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูและบุคลากร มีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา

ข้อ	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	สถานศึกษามีระบบสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ	4.19	0.79	มาก	6
2	สถานศึกษามีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย	4.14	0.79	มาก	7
3	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสำหรับนักเรียน	4.20	0.71	มาก	5
4	สถานศึกษามีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน	4.39	0.71	มาก	2
5	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่สะอาด ร่มรื่น	4.27	0.74	มาก	4
6	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย	4.42	0.65	มาก	1
7	สถานศึกษามีค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรในการบริหารจัดการที่เน้นความเป็นเลิศ	4.30	0.74	มาก	3
รวม		4.27	0.57	มาก	-

จากตาราง 16 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก

ข้อ	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.04	0.77	มาก	6
2	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา	4.03	0.79	มาก	7
3	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา	4.21	0.71	มาก	3
4	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา	4.07	0.76	มาก	5
5	ผู้ปกครอง และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษา	4.26	0.81	มาก	2
6	สถานศึกษามีการให้บริการด้านวิชาการและสถานที่แก่ชุมชน	4.10	0.70	มาก	4
7	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานออกสู่ชุมชน	4.29	0.68	มาก	1
รวม		4.14	0.62	มาก	-

จากตาราง 17 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานออกสู่ชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.11	0.74	มาก	5
2	ด้านการจัดการกระบวนการ	4.15	0.70	มาก	3
3	ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	4.14	0.71	มาก	4
4	ด้านการพัฒนาบุคลากรครู	4.29	0.66	มาก	2
5	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.31	0.65	มาก	1
	รวม	4.20	0.66	มาก	-

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ
เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา	4.03	0.83	มาก	7
2	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.09	0.83	มาก	5
3	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ภายนอกสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป	4.06	0.90	มาก	6
4	ผู้บริหารสื่อสารให้ครูและบุคลากรเกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.09	0.88	มาก	5
5	ผู้บริหารใช้ช่องทางการสื่อสารในการสร้างเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เหมาะสม	4.14	0.79	มาก	4
6	ผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร	4.03	0.94	มาก	7
7	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	4.19	0.81	มาก	2
8	ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา	4.17	0.89	มาก	3
9	ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน	4.22	0.81	มาก	1
รวม		4.11	0.74	มาก	-

จากตาราง 19 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารบริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา และผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการกระบวนการ

ข้อ	ด้านการจัดการกระบวนการ	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารจัดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน	4.23	0.75	มาก	1
2	ผู้บริหารจัดขั้นตอนการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ	4.10	0.81	มาก	4
3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน	4.06	0.87	มาก	6
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงาน	4.09	0.88	มาก	5
5	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	4.19	0.82	มาก	3
6	ผู้บริหารแจ้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรทราบโดยทั่วกัน	4.22	0.80	มาก	2

ข้อ	ด้านการจัดการกระบวนการ	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
7	ผู้บริหารติดตาม ประเมิน แนะนำ การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	4.19	0.77	มาก	3
	รวม	4.15	0.70	มาก	-

จากตาราง 20 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารจัดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารแจ้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรทราบโดยทั่วกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์

ข้อ	ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ในการ พัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.17	0.84	มาก	2
2	ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหาร สถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน	4.12	0.81	มาก	4
3	ผู้บริหารปรับปรุงแผนตาม สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	4.11	0.84	มาก	5
4	ผู้บริหารกำหนดให้ปฏิบัติงานตาม วงจรคุณภาพ PDCA ทุกงาน	4.15	0.84	มาก	3

ข้อ	ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
5	ผู้บริหารนำแผน และวิธีการที่กำหนดไว้มาปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จ	4.15	0.77	มาก	3
6	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ครูและบุคลากร จากการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.17	0.79	มาก	2
7	ผู้บริหารประเมินผล ครูและบุคลากร จากการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.12	0.76	มาก	4
8	ผู้บริหารมีการปรับปรุง แก้ไข ผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.18	0.77	มาก	1
รวม		4.14	0.71	มาก	-

จากตาราง 21 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการปรับปรุง แก้ไข ผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารกำกับ ติดตาม ครูและบุคลากร จากการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารปรับปรุงแผนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$)

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความ
เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู

ข้อ	ด้านการพัฒนาบุคลากรครู	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน	4.39	0.77	มาก	2
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน	4.40	0.73	มาก	1
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมี ความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน	4.22	0.84	มาก	6
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการปฏิบัติงาน	4.35	0.77	มาก	3
5	ผู้บริหาร กระตุ้น ให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อ เลื่อนวิทยฐานะ	4.26	0.78	มาก	4
6	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	4.26	0.80	มาก	4
7	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู และบุคลากร	4.17	0.79	มาก	7
8	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานระหว่างกัน	4.24	0.77	มาก	5
รวม		4.29	0.66	มาก	-

จากตาราง 22 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x}$ = 4.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้
ครูและบุคลากรมีทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.40) รองลงมา ได้แก่
ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.39$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ข้อ	ด้านการส่งเสริมนักเรียน	n = 254		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสนับสนุนอาคาร สถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.30	0.76	มาก	4
2	ผู้บริหารมีการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.24	0.69	มาก	5
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	0.71	มาก	1
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่พัฒนา ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	4.22	0.78	มาก	6
5	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	4.38	0.77	มาก	2
6	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกัน	4.33	0.73	มาก	3
รวม		4.31	0.65	มาก	-

จากตาราง 23 พบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่

ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่พัฒนา ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำนวน 254 คน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติก่อนนำไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แสดงได้ดังตาราง 24

ตาราง 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X ₁	1				
X ₂	0.697**	1			
X ₃	0.422**	0.686**	1		
X ₄	0.544**	0.753**	0.783**	1	
Y	0.673**	0.813**	0.677**	0.784**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ อยู่ระหว่าง 0.673 - 0.813 ตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.813 อยู่ในระดับสูง มีทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.784 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านสถานศึกษา (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.677 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.673 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 ผลการค้นหาตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของตัวแปรพยากรณ์ ค่าสถิติ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF)

ที่	ตัวแปรพยากรณ์	Collinearity Statistics	
		Tolerance	VIF
1	ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1)	0.500	1.999
2	ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X_2)	0.290	3.445
3	ปัจจัยด้านสถานศึกษา (X_3)	0.356	2.809
4	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X_4)	0.295	3.394

จากตาราง 25 พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว มีค่า Tolerance ต่ำสุด คือ 0.290 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าระหว่าง 1.999 – 3.445 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) ดังนั้นข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้

การค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Linear Regression Analysis) ดังตาราง 26

ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่

ตัวแปรพยากรณ์	B	SE _b	β	t	Sig.
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X ₁)	0.248	0.055	0.202	0.363*	.000
ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X ₂)	0.481	0.078	0.363	0.074*	.000
ปัจจัยด้านสถานศึกษา (X ₃)	0.087	0.062	0.074	0.343	.166
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X ₄)	0.365	0.062	0.343	0.202*	.000
R	=	0.866			
R ²	=	0.750			
R ² adj	=	0.746			
SE _{est}	=	0.33443			
F	=	187.105*			
A	=	-0.807			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัว คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X₁) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X₂) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (X₄) ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.866 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.750 แสดงว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทั้ง 3 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การบริการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ได้ร้อยละ 75.00 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.334 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = -0.807 + 0.248X_1 + 0.481X_2 + 0.365X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.202X_1 + 0.363X_2 + 0.343X_4$$

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 4) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 254 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยผู้บริหารทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และครูสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Linear Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นปัจจัยพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรทางการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานออกสู่ชุมชน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างการ

เปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา และผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดการกระบวนการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารจัดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการปรับปรุง แก้ไข ผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารปรับปรุงแผนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.673 - 0.813 และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ปัจจัยด้านสถานศึกษา และต่ำที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ จำนวน 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1) ปัจจัยด้านครูและบุคลากร (X_2) และปัจจัยด้าน

สิ่งแวดล้อมภายนอก (X_4) ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.866 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 75.00 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.334 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = -0.807 + 0.248X_1 + 0.481X_2 + 0.365X_4$$

$$\hat{Z}_y = 0.202X_1 + 0.363X_2 + 0.343X_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูและบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ได้รับการไว้วางใจ และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒน บัญกอบ (2559, หน้า 6 - 8) กล่าวว่า การบริหารองค์การต่าง ๆ มนุษย์นับเป็นทรัพยากรสำคัญที่จำเป็นและต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์จำนวนมากในหลากหลายหน้าที่ เพราะทรัพยากรมนุษย์จะเป็นผู้สร้างสรรค์งานและเป็นผู้ให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เน้นคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและคุณธรรมจริยธรรม และยิ่งสอดคล้องกับ วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นฤกร ปันพุ่มโพธิ์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วัชรตรา อรุณกิตติพร (2561)

ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะของบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิพัฒน์ ไผ่แก้ว และสธิพร เขาวนชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ไม่สามารถทราบถึงแนวทางหรือนโยบายในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างครอบคลุม จึงทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือ สนับสนุนสถานศึกษา ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ วารุณี ลัทธิโชคดี (2560, หน้า 105) ที่กล่าวว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา ไว้ว่า การประสานงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในโรงเรียน หน่วยงาน ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างทั่วถึง และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงส่งผลให้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร มีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ทั้งในการพัฒนาระบบและกระบวนการจัด

การศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ พัฒนานักเรียนในด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิตา ธาราศรีสุทฺธ และกัลป์ยมน อินทุสุต (2558, หน้า 5 - 6) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา จะดำเนินไปสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 องค์ประกอบสำคัญของการ ดำเนินงานได้สำเร็จเพียงใด รับผิดชอบหรือไม่ขึ้นอยู่กับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่ง บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมประดับประคอง ร่วม ควบคุมตรวจสอบ และร่วมประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 20 - 22) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สร้างคุณภาพ ทุนมนุษย์ สู่อัจฉริยะที่ยั่งยืน” นำไปสู่การกำหนดพันธกิจ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความ เป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนที่มี ความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ดนตรี กีฬา ภาษาและอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน และพันธกิจการพัฒนา ศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยมี เป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเป็นพลเมือง พลโลกที่ ดี พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนั้น Lorella Terzi (2020) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนให้มีความเป็นเลิศ เป็นการส่งเสริมด้านความรู้ อารมณ์ และทางด้านกายภาพ จนประสบความสำเร็จตามความถนัดเฉพาะของนักเรียนโดยต้องคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล ในขณะที่ความเป็นเลิศในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนควรวัดจาก เกณฑ์ที่มีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการตลาด ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นฤกร บันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จิตราภรณ์ สามไชย (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล จึงส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Botha, R.J. (2014) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำส่งผลให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนและการบริหารจัดการมีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรกต พรหมประโคน (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ปัจจัยภาวะผู้นำ ดังนั้นจึงส่งผลให้การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Rohani, B.I. & Andrew Lim, M.Y. (2021) ได้ทำการศึกษา ความเป็นเลิศทางภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะเชิงบวก คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ และคุณลักษณะความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ส่งผลต่อนักเรียน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูและบุคลากรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยตรง และดำเนินงานตามนโยบายจากผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด จึงส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒน บัญกอบ (2559, หน้า 2 - 3) กล่าวถึง การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์กลุ่มฮาร์วาร์ด การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์จะให้ความสำคัญกับเรื่องของการสร้างสัมพันธ์ภาพของคนในองค์กร เพราะการที่จะทำให้องค์กรมีผลประกอบการที่ดีขึ้น องค์กรจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ของบุคลากรในองค์กรให้เหมาะสม และเมื่อบุคลากรได้รับการตอบสนองที่ดี ก็จะเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้องค์กรเกิดภาวะอยู่ดีมีสุขทางสังคมขึ้นภายในองค์กร อันจะนำไปสู่คุณภาพและปริมาณงานที่ดีขึ้น สอดคล้องกับสุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ความรู้สึกทางจิต ทางอารมณ์ หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน ที่ผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติงาน ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ องค์กรที่บุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงานสูง ย่อมนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ความพึงพอใจในการทำงานของครู คือ การที่ครูมีขวัญกำลังใจที่ดี ได้รับการยอมรับในความสามารถ ให้มีส่วนร่วมในการบริหาร หรือแสดงความคิดเห็น มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูให้มีความก้าวหน้าในด้านของความรู้ ทักษะ หรือวิชาชีพ มีอิสระในการทำงาน และมีความผูกพันของกลุ่มในที่ทำงาน และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในระดับสูง สอดคล้องกับ นฤกร บันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สอดคล้องกับ ปภาวี ตั้งดวงดี ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มที่มีคุณลักษณะความกระตือรือร้นและความอดทน กลุ่มเทคโนโลยีและการสื่อสาร และกลุ่มความเข้มงวด มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีความแตกต่างกันในแนวนโยบายในการบริหารสถานศึกษา ประกอบกับผู้บริหารมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ วารุณี ลักษณ์โชคดี (2560, หน้า 104 - 105) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่ดีประสบความสำเร็จมักมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม สามารถบริหารงานโดยสร้างการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเป็นที่เคารพไว้วางใจ เป็นที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจ ร่วมลงมือปฏิบัติงานกับครู เป็นแบบอย่างในการทำงานและการปฏิบัติตน มีมนุษยสัมพันธ์สร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู ไม่สร้างความขัดแย้งแตกแยก รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานชุมชนภายนอกโรงเรียน มีการกำกับติดตามประเมินผล และมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการบริหารงาน และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ สอดคล้องกับ R.J. Botha (2004) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำส่งผลให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนและการบริหารจัดการมีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นงนกร บันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ดังนั้น ปัจจัยด้านผู้บริหาร จึงส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ต่ำที่สุด สอดคล้องกับ วริญญาภัทร์ สุภาศิริธนานนท์ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการค้นหาค้นหาตัวแปรพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ สามารถ อภิปรายผล ได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นตัวแปรพยากรณ์ในการทำนายการบริหารสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นการมุ่งสู่คุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพการจัดการเรียน การสอน คุณภาพครูและบุคลากร และคุณภาพนักเรียน จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ และ ประสบการณ์บริหารจัดการให้เกิดคุณภาพดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552) ได้กล่าวถึง ลักษณะทางชีวสังคมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง ตัวกำหนดองค์ประกอบสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารงาน ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการบริหาร ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง และ การอบรมทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร และยังคงสอดคล้องกับ วัชรพงษ์ น่วมมะโน (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีประสิทธิภาพการทำนาย ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้าน ผู้บริหาร มีประสิทธิภาพการทำนาย การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับ นฤกร ปั่นพุ่มโพธิ์ (2560) ได้ทำ การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มีประสิทธิภาพการ ทำนาย ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 สอดคล้องกับ Muhammad, S., Putu, S. & Rihab, W.D. (2021) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารที่ดี มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้บังคับบัญชาและให้คำแนะนำ รวมไปถึงประเมินกิจกรรมทางการศึกษาทั้งหมดที่ดำเนินการในโรงเรียนเพื่อกำกับดูแล และส่งเสริมให้ครูดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับ Nurdin, K., Mariani, & Dodi, I. (2021) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและวิธีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในรัฐลูห์วู พบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหารโรงเรียน ความร่วมมือกันของบุคลากรกรในโรงเรียน และความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

4.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากร เป็นตัวแปรพยากรณ์ในการทำนายการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูและบุคลากรมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ทั้งคุณภาพการจัดการเรียนการสอน จนนำไปสู่คุณภาพนักเรียน ตลอดจนการได้รับการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรเอง สอดคล้องกับ วารุณี ลักษณ์โชคติ (2560, หน้า 105) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยเกี่ยวกับครูที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย ความรู้และประสบการณ์ของครู ครูที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ตรงกับรายวิชาที่สอน และมีประสบการณ์การสอนจะส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง นอกจากนี้ครูที่มีประสบการณ์มากสามารถเป็นพี่เลี้ยง เป็นต้นแบบ และเป็นตัวอย่างแก่ครูรุ่นน้องได้ทั้งในด้านของการสอน และการทำงาน คุณลักษณะของครู ได้แก่ ความพร้อม มีจิตวิญญาณครู ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความเสียสละ ความทุ่มเทในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน ความเอาใจใส่นักเรียน ความเข้าใจหลักสูตร และเทคนิคการสอน การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน การดูแลและเข้าใจความแตกต่างของนักเรียน การเป็นแบบอย่างความรักผูกพันกับโรงเรียน ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความตระหนักรู้หน้าที่ความร่วมมือกับโรงเรียน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนรู้จักและเข้าใจนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการยอมรับ และมีความสุขที่ได้เรียน (safe environment) จึงตั้งใจและทุ่มเทกับการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ความผูกพันของครูกับชุมชน ครูในโรงเรียนไม่ใช่ครูในชุมชนท้องถิ่น จะขาดความรัก ความผูกพัน ไม่คุ้นเคยกับชุมชน และมีเป้าหมายในการขอย้ายจึงไม่ทุ่มเทกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด รวมถึงการการพัฒนาครู และยังสอดคล้องกับยุพิน บุญประเสริฐ ฐิติพงศ์ เหลืองสุวรรณ วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ และรุ่งทิภา กองสอน

(2562) ได้ทำการศึกษา แนวทางสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่าการยกระดับการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับประเทศที่มีการศึกษาสูงนั้น ควรมีการพัฒนาคุณภาพครูทั้งความรู้และสมรรถนะ โดย 1)การสร้างระบบครูผู้เชี่ยวชาญเป็น Coach 2)การผสมผสานกระบวนการวัดผลเข้ากับกระบวนการสอนอย่างยอดเยี่ยม 3)การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีเข้ามาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครู 4)เน้นให้ครูเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากประสบการณ์สะสมซึ่งกันและกัน และ5)การสร้างแรงบันดาลใจจุดไฟพลังครู สอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ มีประสิทธิภาพในการทำนาย การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับ นฎกร ปันพุ่มโพธิ์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีประสิทธิภาพการทำนาย ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

4.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นตัวแปรพยากรณ์ในการทำนายการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา กาญจนพันธ์ (2557, หน้า 164 - 165) ได้กล่าวถึง งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กล่าวคือ โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน แรงงาน ทรัพยากรต่าง ๆ จากชุมชน และชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน ด้วยการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน การให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ เกิดผลมาก (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพในการทำนาย การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับ วริศรา อรุณกิตติพร (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม มีประสิทธิภาพในการทำนาย ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สอดคล้องกับ Farooq, M.S., Chaudhry, A.H. & Berhanu, G. (2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และการศึกษาของผู้ปกครอง ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

4.4 ปัจจัยด้านสถานศึกษา ไม่เป็นตัวแปรพยากรณ์ในการทำนายการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งมีสภาพอาคารห้องเรียน และสถานที่ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ระบบสื่อสารและเทคโนโลยีที่ไม่แตกต่างกันมากนัก อาศัยการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร สามารถที่จะทำให้เกิดคุณภาพได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจทำให้ปัจจัยด้านสถานศึกษา ไม่ส่งผลการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา และผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร ดังนั้นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถนำไปบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ พร้อมกับกำหนดเป็นนโยบายด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีแก่ครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพ

1.2 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบัน เป็นระยะเวลาที่เหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้น เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความต่อเนื่องเป็นรูปธรรม และหน่วยงานต้นสังกัดระดับสูงควรมีการทบทวนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม

1.3 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากร เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดวางแผนการสร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้แก่ครูและบุคลากร มีการจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนการปฏิบัติตนของผู้บริหารให้มีความเป็นผู้นำ มีความเอาใจใส่ และให้กำลังใจในการทำงานแก่ครูและบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ

1.4 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการกำหนด วางแผน ให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจ แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ร่วมกันวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการเชิญชวนผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถดำเนินการวางนโยบายโดยการกำหนดจุดเน้นด้านการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
2. ควรวิจัยและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
3. ควรวิจัยและพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระนคร

บรรณานุกรม

- กรกต พรหมประโคน. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารที่ส่งผลต่อผลสำเร็จของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมวิชาการ. (2549). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 – 2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณรงค์ ดั่งลา, และชญาพิมพ์ อูสาโท. (2563). สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนารูปแบบการ
บริหารโรงเรียนเทศบาลตามเกณฑ์การดำเนินการที่เป็นเลิศทางการศึกษา. *วารสารบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 16(2), 29-41.
- กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยฉบับ
บัณฑิตศึกษา*, 8(2), 289-296.
- กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล. (2562). พฤติกรรมองค์การและการพัฒนาองค์การ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ วี.พรีน (1991) จำกัด.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2563). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. สืบค้น 9
พฤษภาคม 2564, จาก <https://bundanjaistatic.reeeed.com/>
- จิตราภรณ์ สามไชย. (2561). แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ในจังหวัดกำแพงเพชรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
(ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ฉวีวรรณ แฉ่วตะคุ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบริหาร
การศึกษา มศว*, 16(31), 78-87.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5). สืบค้น
28 เมษายน 2565, จาก <http://www.watpon.in.th/spss/>
- ชัยวัฒน์ วาหะวัฒน์. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผล
ต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารวิชาการธรรมทรรคน์, 19(3), 131-142.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2556). การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). สืบค้น 29 เมษายน
2564, จาก <https://bundanjai-static.reeeed.com/>

- ณัฐมนต์ ขาญเชิงคำ. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(1), 81-96.
- นฏกร ปั่นพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 24(3), 87-101.
- นารณ จันทวงศ์. (มกราคม 2554). *กระบวนการและเทคนิคในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน*. สืบค้น 28 เมษายน 2564, จาก <https://bookmemoryblog.files.wordpress.com/>
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2557). *การบริหารคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บัณฑิต ประสิทธิ์นอก. (2562). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 8(1), 86-95
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญยกูล หัตถกิจ. (2556). รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 7(2), 12-22.
- เบญจมาศ เปาะทอง. (2561). *การจัดการเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุราษฎร์ธานี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (17 กุมภาพันธ์ 2553). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 38 ง, หน้า 4-9.
- ประจวบ กล่อมจิตร. (2557). *เทคนิคการเพิ่มผลผลิตในองค์กร: หลักการและตัวอย่างการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วี.พรีน (1991) จำกัด.
- ปภาวี ตั้งดวงดี. (2559). *คุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนกรณีศึกษาโรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประเสริฐ สำเภารอด. (2560). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- ปราชญา กล้าผจญ, และศิริพงษ์ เศวตภายน. (2557). *การบริหารจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วี.พรีน (1991) จำกัด.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัชราพรธรรม ขอบธรรม. (2562). การวางแผนกลยุทธ์ : เครื่องมือสู่ความสำเร็จขององค์กร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. 1(2), 55-75.
- พิบูล ทีปะपाल, และธนวัฒน์ ทีปะपाल. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรการพิมพ์.
- พิพัฒน์ ไผ่แก้ว, และสธิพร เขาวนชัย. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 8(3), 303-317.
- พิมพ์ร ไซยดา. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทริยากุล แก่นแก้ว. (2561). รูปแบบการพัฒนากาเวผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 20(2), 131-143
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และกัลยมน อินทุสุด. (2558). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และกัลยมน อินทุสุด. (2558). *ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- ยุพิน บุญประเสริฐ, ฐิติพงศ์ เหลืองสุวรรณ, วิไลภรณ์, ฤทธิคุปต์, และรุ่งทิวา กองสอน. (2562). *แนวทางการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล*. *วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 3(1), 25-33.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอน 82 ก, หน้า 1-61.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2557). *การบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- ราตรี ศรีไพรวรรณ. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 3(2), 182-194.

- วราภรณ์ เกิดผลมาก. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ณะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*
- วริญญาภัทร์ สุภาศิริธนานนท์. (2564). บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 13(2), 207-227.*
- วิศรดา อรุณกิตติพร. (2561). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์, 14(1), 139-149.*
- วัชรพงษ์ น่วมมะโน. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University, 8(1), 1120-1131.*
- วัฒน์ บุญกอบ. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพ การพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต).* นครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารุณี ถิ่นโชคดี. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของสมศ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (12 กันยายน 2562). *คุณภาพคือความอยู่รอด.* สืบค้น 13 พฤษภาคม 2564, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1667569/
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2550). *TQM คู่มือพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ (ฉบับปรับปรุงใหม่)* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สมุทรปราการ: สำนักพิมพ์ WPS (Thailand).
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2561). *การบริหารจัดการยุคดิจิทัล.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โพร์เพช.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2 เมษายน 2552). *ทักษะผู้นำสู่ความสำเร็จ.* สืบค้น 26 เมษายน 2564, จาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=98/
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2564). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์เน้นสำหรับงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 27). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2557). *การจัดการและการควบคุมคุณภาพ.* กรุงเทพมหานครสำนักพิมพ์ มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.

- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2557). *วิชาการบริหารทรัพยากรและการจัดการทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2558). *หลักและกระบวนการบริหารทางการศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- สมคิด บางโม. (2562). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วี.พรีน (1991) จำกัด.
- สมศรี พิมพ์พัฒนา. (2559). *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก* *สังกัดกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2563). *คู่มือแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ.2563-2564*. นนทบุรี: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิชั่น พรีน แอนด์ มีเดีย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แผนปฏิบัติราชการระยะ 3 ปี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวานกราฟฟิก จำกัด.
- สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2561). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย.
- สิทธิ สีนทอง. (2551). *จัดการกระบวนการอย่างไรให้เหนือ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรค, และชญาพิมพ์ อูสาโท. (2553). *การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาพร ทองสวัสดิ์, และสุจิตรา จจรจิตร. (2556). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา. ใน ทศนีย์ ประธาน (ประธาน), *การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย*. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการครั้งที่ 4 (น. 338-348).
- สุทธนา ฮันเกียรติพงษ์. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธาสินี พลอยขาว. (2563). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สุธินี ฤกษ์ขำ. (2563). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ในยุคพลิกผัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีรา ราชภูรินทร์. (2559). *การบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้น 26 เมษายน 2564, จาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=98/
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุรัชนี เคนสุโพธิ์. (2560). *การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. สืบค้น 26 เมษายน 2564, จาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/186e5h69UCyt5gU3y755.pdf>
- สุรียา ห้าวหาญ. (2558). *รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- อดิสร ภู่อาระ. (2556). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรภาพ การพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. นครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อำนวยการ ทองโปรง. (2557). *ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2562). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- อุดม ชูสิวรรณ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ระดับสากล (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. ปัตตานี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Ammeh, Z.A., & Amal, M.A. (2021). The Impact of Performance Management on Organizational Excellence in Educational Institutions and How to Strengthen it in Private Schools. *Journal of Education and Social Research*, 11(2), 154-175.

- Botha, R.J. (2014). Excellence in leadership: demands on the professional school principal. *South Africa Journal of Education*, 24(3), 239-243.
- Farooq, M.S., Chaudhry, A.H., & Berhanu, G. (2011). Factors affecting student' quality of academic performance: a case of secondary school level. *Journal of Quality and Technology Management*, 7(2), 1-14.
- Lorella, T. (2020). On Education Excellence. *Philosophical Inquiry in Education*, 27(2), 92-105.
- Mrigo, M., & Rogers, R. (2021). Examining Socio-Economic Factors Affecting Academic Performance of Secondary school student in Tanzania. *International Journal of Academic Multidisciplinary Research*, 5(3), 54-66.
- Muhammad, S., Putu, S., & Rihab, W.D. (2021). The Detreminant factor of the Principal leadership solutions in facing the 21st- Century learning. *Journal Pendidikan Dan Pengajaran*, 54(2), 230-243.
- Nurdin, K., Mariani., & Dodi, I. (2021). The Principal's Leadership: How to Improve the Quality of Teaching and Learning Process in State Junior High School of Luwu. *Jurnal Administrare: Jurnal Pemikiran Ilmiah dan Pendidikan Administrasi Perkantoran*, 8(1), 49-58.
- Norazila, O., & Kamarul, B.Y. (2020). Conceptual framework of school management excellence model. *Journal of Critical Reviews*, 7(19), 22-30.
- Rohani, B.M., & Andrew Lim Ming, Y. (2021). A Principal's leadership excellence though disposition of attributes. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(11), 5360-5371.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สถิรพร เซาว์นชัย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.दनัยรัตน์ กาศเกษม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาศประชานุเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
3. นางสาวมณฑารพ กาศเกษม ศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ของนิสิตสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรัฐประชีวิน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 3 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่ผลกระทบบใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามในครั้งนี้

นายศรรัถ ผลาเมธากุล

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู

3. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ ข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านผู้บริหาร						
1	ผู้บริหารมีความรู้ทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารเลือกใช้นวัตกรรมทางการบริหารในการบริหารสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ					
4	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางการบริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป					
5	ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา					
6	ผู้บริหารดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม					
7	ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรทางการบริหารการศึกษา					
ปัจจัยด้านครูและบุคลากร						
8	ครูและบุคลากรมีคุณลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน					
9	ครูและบุคลากรมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
10	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา					
11	ครูและบุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน					
12	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู					
13	ครูและบุคลากรยอมรับในมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่กำหนด					
14	ครูและบุคลากรเต็มใจในการทำงานที่นอกเหนือความรับผิดชอบ					
15	ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน					
16	ครูและบุคลากรได้รับการยอมรับในความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
17	ครูและบุคลากรได้รับการช่วยเหลือจากผู้บริหารเมื่อมีปัญหา					
18	ผู้บริหารให้เกียรติครูและบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
ปัจจัยด้านสถานศึกษา						
19	สถานศึกษามีระบบสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ					
20	สถานศึกษามีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย					
21	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสำหรับนักเรียน					
22	สถานศึกษามีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน					
23	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่สะอาด ร่มรื่น					
24	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่มั่นคง แข็งแรงปลอดภัย					
25	สถานศึกษามีค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรในการบริหารจัดการที่เน้นความเป็นเลิศ					
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก						
26	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา					
27	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา					
28	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา					
29	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา					
30	ผู้ปกครอง และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษา					
31	สถานศึกษามีการให้บริการด้านวิชาการ และสถานที่แก่ชุมชน					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
32	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานออกสู่ชุมชน					

ตอนที่ 3 การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแพร่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับการปฏิบัติการบริหารสู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร						
1	ผู้บริหารสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ภายนอกสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป					
4	ผู้บริหารสื่อสารให้ครูและบุคลากรเกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา					
5	ผู้บริหารใช้ช่องทางการสื่อสารในการสร้างเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เหมาะสม					
6	ผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร					
7	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา					

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับการปฏิบัติการบริหาร สู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา					
9	ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน					
ด้านการจัดการกระบวนการ						
10	ผู้บริหารจัดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน					
11	ผู้บริหารจัดขั้นตอนการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ					
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน					
13	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงาน					
14	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร					
15	ผู้บริหารแจ้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรทราบโดยทั่วกัน					
16	ผู้บริหารติดตาม ประเมิน แนะนำ การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร					
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์						
17	ผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
18	ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน					
19	ผู้บริหารปรับปรุงแผนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					
20	ผู้บริหารกำหนดให้ปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ทุกงาน					

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับการปฏิบัติการบริหาร				
		สู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
21	ผู้บริหารนำแผน และวิธีการที่กำหนดไว้มาปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จ					
22	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ครูและบุคลากร จากการทำงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้					
23	ผู้บริหารประเมินผล ครูและบุคลากร จากการทำงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้					
24	ผู้บริหารมีการปรับปรุง แก้ไข ผลการทำงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้					
ด้านการพัฒนาบุคลากรครู						
25	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน					
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน					
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน					
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการปฏิบัติงาน					
29	ผู้บริหาร กระตุ้น ให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ					
30	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร					
31	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร					
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานระหว่างกัน					

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ระดับการปฏิบัติการบริหาร				
		สู่ความเป็นเลิศ				
		5	4	3	2	1
ด้านการส่งเสริมนักเรียน						
33	ผู้บริหารสนับสนุนอาคาร สถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
34	ผู้บริหารมีการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
36	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน					
37	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม					
38	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกัน					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ปัจจัยด้านผู้บริหาร							
1	ผู้บริหารมีความรู้ทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเลือกใช้นวัตกรรมทางการบริหารในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีวุฒิทางการบริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	ผู้บริหารผ่านการอบรมหลักสูตรทางการบริหารการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยด้านครูและบุคลากร							
8	ครูและบุคลากรมีคุณลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
9	ครูและบุคลากรมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
10	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	ครูและบุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ครูและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ครูและบุคลากรยอมรับในมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่กำหนด	+1	+1	0	1	0.67	ใช้ได้
14	ครูและบุคลากรเต็มใจในการทำงานที่นอกเหนือความรับผิดชอบ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
15	ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	ครูและบุคลากรได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ครูและบุคลากรได้รับการช่วยเหลือจากผู้บริหารเมื่อมีปัญหา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
18	ผู้บริหารให้เกียรติครูและบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
ปัจจัยด้านสถานศึกษา							
19	สถานศึกษามีระบบสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกในการศึกษาหาความรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
22	สถานศึกษามีห้องสมุด และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่สะอาดร่มรื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีสภาพอาคารสถานที่ที่มั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรในการบริหารจัดการที่เน้นความเป็นเลิศ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้.
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก							
26	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้ปกครอง และชุมชนมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	ผู้ปกครอง และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการให้บริการด้านวิชาการและสถานที่แก่ชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานออกสู่ชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
แพร่

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร							
1	ผู้บริหารสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีให้กับสถานศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ภายนอกสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสื่อสารให้ครูและบุคลากรเกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารใช้ช่องทางการสื่อสารในการสร้างเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
9	ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการกระบวนการ							
10	ผู้บริหารจัดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารจัดขั้นตอนการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารแจ้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรทราบโดยทั่วกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารติดตาม ประเมิน แนะนำ การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์							
17	ผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
19	ผู้บริหารปรับปรุงแผนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
20	ผู้บริหารกำหนดให้ปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ทุกงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารนำแผน และวิธีการที่กำหนดไว้มาปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ครูและบุคลากร จากการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารประเมินผล ครูและบุคลากร จากการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารปรับปรุง แก้ไข ผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิธีการที่ได้กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาบุคลากรครู							
25	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีทักษะ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหาร กระตุ้น ให้ครูพัฒนาตนเองเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
31	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานระหว่างกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมนักเรียน							
33	ผู้บริหารสนับสนุนอาคาร สถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารมีการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
36	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน ที่พัฒนา ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการหาความเชื่อมั่นของปัจจัยด้านผู้บริหาร ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.862	7

ผลการหาความเชื่อมั่นของปัจจัยด้านครูและบุคลากร ที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.906	11

ผลการหาความเชื่อมั่นของปัจจัยด้านสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.880	7

ผลการหาความเชื่อมั่นของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.913	7

ผลการหาความเชื่อมั่นของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.985	38

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายศรรัก ผลาเมธากุล
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤษภาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 149/1 หมู่ที่ 11 ตำบลเหมืองหม้อ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวังชิ้นวิทยา อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ.2559 ครู โรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม พ.ศ.2557 ครูผู้ช่วย โรงเรียนรัชชประภาวิทยาคม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2557 ศษ.บ.(เกียรตินิยมอันดับ 1) ชีววิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	ศรรัก ผลาเมธากุล, และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 6(2), (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์)